

Het verhaal van alleenstaande minderjarige vluchtelingen

VAN DE START BIJ YOIN NAAR EEN
ZELFSTANDIG LEVEN IN NEDERLAND

Titelpagina

N. (hierna volgt persoonlijke info)

B. (hierna volgt persoonlijke info)

Datum: 10 juni 2022

HAN University of Applied Sciences, Pedagogiek

P. Gleisberg

Eerste beoordelaar

paul.gleisberg@han.nl

A. Kemper

Coach en tweede beoordelaar

astrid.kemper@han.nl

YOIN

Heijenoordseweg 1

6813 GG Arnhem

yoin@entrealindenhout.nl

088 356 20 00

Omslagfoto: Alx, z.d.

Voorwoord

Voor u ligt het afstudeeronderzoek van Nienke en Bo. Het betreft een tevredenheidsonderzoek naar uitgestroomde alleenstaande minderjarige vluchtelingen bij de organisatie YOIN. Dit rapport is geschreven in het kader van het afstuderen aan de opleiding pedagogiek aan de HAN University of Applied Sciences.

Voordat er verder wordt gegaan op de inhoud, willen wij ons kort voorstellen.

.....

Tijdens het onderzoek stonden onze praktijkbegeleider en onze coach altijd voor ons klaar, waarvoor onze dank. De begeleiders van YOIN hebben ook een mooie bijdrage geleverd aan het onderzoek. Wij willen hen bedanken voor de prettige samenwerking.

Tot slot willen wij in het bijzonder de jongeren bedanken, die de hoofdrol speelden in het onderzoek. Zonder medewerking van deze jongeren hadden we het onderzoek niet kunnen voltooien.

Wij wensen u veel leesplezier toe!

Nienke & Bo

Nijmegen, 31 mei 2022

Inhoudsopgave

Titelpagina	2
Voorwoord	3
Leeswijzer	7
Plan van aanpak	8
Inleiding	8
Praktijkcontext	8
Motivatie voor het onderwerp	9
Probleemstelling	10
Aanleiding	10
Deskresearch	10
Landelijke regeling en wetgeving	10
Van land van herkomst naar een nieuw begin in Nederland	11
Methodiek AMV	12
Doelgroep	12
Analyse praktijkverbetering	15
Doelstelling	15
Vraagstelling	15
Resultaat	15
Methode van onderzoek	16
Uitwerking praktijkverbetering	16
Benaderen van deelnemers	16
Risico's	17
Uitvoering	17
Taakverdeling	17
Planning	17
Communicatieplan	18
Verdiepende deskresearch	20
Alliantie	20
Individualistische- en collectivistische cultuur	20
Uitvoering	22
Verantwoording	22
Resultaten	22
Achtergrondkenmerken	22
Land van herkomst	22

Plekken waar jongeren in de periode 2016-2018 op de KWE of KWG hebben gewoond	23
Plekken waar de interviewers naartoe zijn afgereisd	23
Duur verblijf KWE en/of KWG	24
Deelvraag 1	25
Wat zijn positieve ervaringen met betrekking tot de begeleiding?	25
Contact & relatie	25
Hulp & activiteiten	26
Wat zijn negatieve ervaringen met betrekking tot de begeleiding?	27
Contact & omgang	27
Hulp & activiteiten	28
Wat zijn de ervaringen met betrekking tot het wonen op de KWE en/of KWG?	28
Algemeen beeld KWE	28
Schoonmaken	29
Koken en samen eten	29
Dagbesteding	29
Contact tussen jongeren onderling	30
Wat hebben jongeren geleerd bij YOIN?	31
Deelvraag 2	32
Wonen	32
Woonplek	32
Koken & schoonmaken	32
Afspraken & brieven	33
Contact begeleiders	33
Contact bureu	33
Gezondheid	33
Medische instanties	33
Ziekmelden	34
School	34
Ontspanning	34
Werk	34
Deelvraag 3	36
Conclusie	38
Terugblik op de periode bij YOIN	38
Hoe gaat het nu met de jongeren?	39
Nederlands netwerk	39
Slotconclusie	39

<u>Aanbevelingen</u>	40
<u>Positieve punten</u>	40
<u>Verbetersuggesties</u>	40
<u>Discussie</u>	41
<u>Suggestie vervolgonderzoek</u>	41
<u>Innovatief product</u>	42
<u>Relatie resultaten en innovatief product</u>	42
<u>Samenwerking</u>	42
<u>Product</u>	42
<u>Literatuurlijst</u>	44
<u>Bijlagen</u>	46
A. <u>Cartoons Syrische – en Eritrese cultuur</u>	46
B. <u>Samenwerkingscontract</u>	47
C. <u>Planning</u>	49
D. <u>Feedbackformulier plan van aanpak YOIN</u>	52
E. <u>Feedbackformulier plan van aanpak HAN</u>	56
F. <u>Contact met begeleiders YOIN</u>	63
G. <u>Logboek contact met begeleiders</u>	65
H. <u>Logboek gevoerde gesprekken met jongeren</u>	66
I. <u>Interviewguide professionals</u>	68
J. <u>Interviewguide jongeren</u>	69
K. <u>Aangepaste interviewguide jongeren</u>	72
L. <u>Hulpmiddelen interviews</u>	74
<u>Photo elicitation</u>	74
<u>Manier van voorstellen</u>	75
M. <u>Feedbackformulier samenwerken en creatief handelen</u>	77
N. <u>Feedbackformulier innovatief product</u>	80

Leeswijzer

Voor u ligt ons portfolio. In dit portfolio wordt als eerste het plan van aanpak weergegeven. Hierin wordt onder andere de probleemstelling, hoofd- en deelvragen en methode van onderzoek gepresenteerd. Daarna volgt een verdiepende deskresearch, waarnaar de verantwoording via een video gepresenteerd wordt. Om deze video te bekijken is het noodzakelijk om op de bijgevoegde link te klikken. De gebruikte bronnen voor de verantwoording staan enkel in de literatuurlijst van de video.

Hierna worden de resultaten per deelvraag beschreven. De conclusie komt voort uit de resultaten, waarnaar de discussie volgt. Daarna wordt stilgestaan bij de uitwerking van het innovatieve product en de samenwerking. Om het product te beluisteren dient er op de link geklikt te worden. Tot slot volgen de literatuurlijst en de bijlagen.

Het databoek en de ingevulde toestemmingsformulieren zijn te lezen in een apart document.

Plan van aanpak

Inleiding

Praktijkcontext

YOIN is onderdeel van entrea lindenhout. YOIN draagt zorg voor de opvang en begeleiding van alleenstaande, minderjarige vluchtelingen tussen plusminus 15 en 18 jaar. Daarnaast biedt YOIN waar nodig ambulante begeleiding aan jongeren die niet meer bij YOIN wonen. Alle jongeren die van YOIN begeleiding ontvangen hebben een verblijfsstatus (M. Hinssen, persoonlijke communicatie, 8 februari 2022). YOIN zorgt voor opvang en begeleiding bij het opgroeien van deze doelgroep zodat zij na hun 18^e levensjaar zo zelfredzaam mogelijk zijn in de Nederlandse maatschappij. De organisatie staat voor meedoen en dat is dan ook het motto van de organisatie (YOIN, z.d.-d). Dit wordt gedaan binnen verschillende gemeentes in Gelderland (YOIN, z.d.-c). De jongeren die bij YOIN wonen verschillen in leeftijd, achtergrond en mate van zelfstandigheid. Daarom worden er verschillende woonvormen aangeboden. Er zijn diverse woonhuizen en -groepen waarin jongeren bij elkaar wonen en waar er begeleiding op maat wordt geleverd, dit worden de KWG (kleine woongroep) en KWE (kleine wooneenheden) genoemd. Voordat jongeren hun verblijfsstatus ontvangen en bij locaties als YOIN worden geplaatst wordt er een inschatting gemaakt van de mate van zelfstandigheid en weerbaarheid van de jongeren. Op deze manier wordt bekeken waar een jongere het beste kan worden geplaatst. Grofweg kan gesteld worden dat jongeren die op een KWG wonen in mindere mate zelfstandig of weerbaar zijn, in vergelijking met jongeren die op een KWE wonen.

Op een KWG wonen maximaal 12 jongeren samen. Hier zijn 24 uur per dag begeleiders aanwezig die de jongeren helpen bij alledaagse zaken. Jongeren die op een KWE wonen zijn in grotere mate zelfstandig. Een KWE is een plek waar ongeveer 4 jongeren wonen. De mentor is elke doordeweekse dag ongeveer 4 uur aanwezig om de jongeren te begeleiden en ondersteunen bij zaken die ze nog moeten leren (M. Hinssen, persoonlijke communicatie, 8 februari 2022). In de periode dat jongeren bij YOIN wonen wordt er aandacht besteed aan schoolgang en opleidingskeuze, vrije tijd invulling, werk en het opbouwen van een sociaal netwerk (Entrea lindenhout, 2019). Indien nodig leiden begeleiders van YOIN jongeren toe naar aanvullende zorg, waaronder traumabehandeling als jongeren aangeven daar gebaat bij te zijn en hier zelf voor openstaan.

YOIN biedt daarnaast intensieve ambulante gezinsbehandeling aan gezinnen met een vluchtverhaal (IAG-V). Het integreren en het verwerken van wat ouders hebben meegemaakt zijn pittige levenstaken, boven op moeilijkheden in de opvoeding van de kinderen (YOIN, z.d. -b). Tot slot biedt YOIN IAG-V consultatie en advies aan. Dit is bedoeld voor professionals buiten YOIN (zoals wijkteams en scholen) die vastlopen in het begeleiden en ondersteunen van een gezin dat gevlucht is (YOIN, 2020).

De begeleiders van YOIN zijn professionals in jeugdhulpverlening en maatschappelijk werk. Daarbij heeft ongeveer de helft van de begeleiders een niet-Westerse achtergrond en een aantal daarvan hebben persoonlijke vluchtervaringen. Die ervaringen nemen begeleiders mee in hun begeleiding aan jongeren. Ook delen ze hun ervaring en kunde met collega's om zo goed mogelijk aan te sluiten bij jongeren (YOIN z.d.-a). Alle begeleiders werken cultuursensitief. Er is inzicht en kennis nodig over cultuurverschillen die van invloed zijn op hun proces tot zelfstandigheid. Het is belangrijk om dit te zien en te bespreken zodat je op basis daarvan een brug kan bouwen van de jongere naar de Nederlandse samenleving. Tot slot hebben begeleiders kennis van het vlaggensysteem,

psychotrauma, vergroten van veerkracht en volgen zij aanvullende trainingen om hun kennis te vergroten (YOIN, z.d.-b).

Motivatie voor het onderwerp

Uit eerder gelopen stages hebben de onderzoekers ervaring opgedaan met jongeren en gezinnen met een niet-Nederlandse afkomst. Hierbij is het belangrijk dat er cultuursensitief gewerkt wordt. Dit houdt volgens de training cultuursensitief werken van entrea lindenhout in dat je beseft dat je eigen normen en waarden anders zijn dan die van de ander en je er ook anders naar kan kijken met een open blik. Als je cultuursensitief wil communiceren moet je jezelf goed kennen. Diversiteit zit in de persoon zelf en als dat geaccepteerd wordt kan de diversiteit van de ander ook geaccepteerd worden (I. Hannink, persoonlijke communicatie, 2 november 2021). Cultuursensitief werken vinden de onderzoekers een interessant onderwerp. Met behulp van dit afstudeeronderzoek willen de onderzoekers zich in dit thema verdiepen, omdat het in de gespreksvoering met alleenstaande minderjarige vluchtelingen van belang wordt geacht. De onderzoekers vinden dit een interessante doelgroep, door de ingrijpende gebeurtenissen die zij hebben meegemaakt en die voor veel jongeren in Nederland minder vanzelfsprekend zijn. De onderzoekers doen, door middel van het afstudeeronderzoek, meer kennis en ervaring op in het werken met alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Hierbij wordt te allen tijde rekening gehouden met de eigen cultuur en ervaringen van de jongeren.

Probleemstelling

Aanleiding

Zoals beschreven wordt het onderzoek uitgevoerd binnen YOIN. De opdrachtgever voor dit project is het projectteam van YOIN en de betreffende contactpersoon is M. Hinssen. Zij is werkbegeleider, wat inhoudt dat zij diverse teams begeleidt met pedagogische vraagstukken.

YOIN is opgericht in 2016 en biedt inmiddels ruim 5 jaar begeleiding en opvang voor de jongeren (M. Hinssen, persoonlijke communicatie, 21 december 2021). Er heeft tot op heden geen onderzoek plaatsgevonden onder de uitgestroomde jongeren. YOIN vindt het belangrijk om in kaart te brengen hoe het nu met deze jongeren gaat en hoe zij de begeleiding bij YOIN hebben ervaren. Specifiek zijn zij nieuwsgierig naar de groep die als eerste zijn uitgestroomd. In dit onderzoek zal daarom de periode van 2016 tot 2018 centraal staan.

Deskresearch

Landelijke regeling en wetgeving

Vanuit de nationale overheid is er een bepaalde ideologie over cultuurdiversiteit. Deze ideologie is de basis voor het beleid dat in Nederland gehanteerd wordt. Dit is gebaseerd op onderhandelingen tussen politieke partijen en andere belangengroepen in de samenleving. Deze ideologie wordt door Bronfenbrenner de culturele blauwdruk van een samenleving genoemd (Eldering, 2014). De lokale overheden en de inwoners zijn ook van invloed op de ideologie, omdat zij te maken hebben met de uitvoering van het beleid in hun dagelijks leven.

In Nederland heerst de ideologie van gelijke kansen. De overheid focust zich op de maatschappelijke positie van immigranten uit de niet-westerse samenleving. Het wordt als ongewenst gezien wanneer er een ontwikkeling ontstaat waarbij er sprake is van een etnische onderklasse. Daarnaast zijn het inhalen van sociaaleconomische achterstanden en het tegengaan van achterstelling en discriminatie belangrijke onderdelen van de overheid (Eldering, 2014).

Om gelijke kansen waar te maken moeten alle algemene voorzieningen, zoals hulpverlening en gezondheidszorg, toegankelijk zijn voor iedereen. Dit geldt dus ook voor immigranten uit de niet-westerse samenleving. Op deze manier kunnen immigranten zoveel mogelijk deelnemen in de samenleving. Dit wordt structurele assimilatie genoemd. Dit maakt dat scholen en instellingen moeten nadenken in hoeverre zij hun aanbod aanpassen aan de culturele achtergrond van hun populatie. Dit is een continu proces. Verder hecht de overheid waarde aan dat andere groeperingen hun eigen cultuur kunnen bewaren, maar kanttekening is dat waarden en normen van de Nederlandse cultuur ook in acht genomen worden (Eldering, 2014).

Integratie is volgens de rijksoverheid (z.d.) van groot belang voor de statushouders en arbeidsmigranten (nieuwkomers), maar ook voor de Nederlandse samenleving. De integratie is succesvol als iedereen zijn of haar verantwoordelijkheid neemt en de samenleving elkaar de ruimte geeft om talenten te ontdekken. Meedoen en wederkerigheid zijn hierin belangrijke sleutelwoorden. De inburgeringswet speelt hierin ook een rol. Voor de nieuwkomer wordt burgerschap, het leren van de taal en het zoeken van een baan verwacht. Daarnaast dienen de fundamentele waarden gerespecteerd te worden, net zoals dat de democratie, rechtstaat en grondrechten onderschreven worden. De Nederlandse samenleving zorgt op haar beurt voor maatschappelijke initiatieven zodat de inburgering extra gestimuleerd wordt. Dit kan gedaan worden aan de hand van bijvoorbeeld maatjesprojecten. Daarnaast treedt de overheid strafrechtelijk op tegen eerwraak en vrijheidsbeperking van meisjes, vrouwen en andere kwetsbaren en degenen die daaraan schuldig zijn. Slachtoffers van huwelijksdwang, achterlating en (genitale) verminking worden beschermd en

ongewenste buitenlandse beïnvloeding en financiering wordt zoveel mogelijk tegengegaan. Op die manier draagt iedereen bij aan een rechtvaardige samenleving (Rijksoverheid, z.d.).

Van land van herkomst naar een nieuw begin in Nederland

Ik was net 14 jaar toen ik in 2015 in Nederland aankwam. In mijn eentje had ik de maandenlange reis vanaf Eritrea afgelegd. Samen met veel andere vluchtelingen werd ik naar het asielzoekerscentrum in Ter Apel gebracht. Wat voelde ik me ellendig: ik was helemaal alleen, miste mijn familie en sprak de taal niet. . . . Ik wilde graag vrij zijn. In Eritrea heerst een onderdrukkend regime. . . . Ook wilde ik rijk worden en voor mijn familie kunnen zorgen. Toen ik goede verhalen hoorde over Europa, besloot ik daar naartoe te vluchten. Als ik als oudste dochter nou vast vooruitging, kon ik daarna mijn ouders, broertje en zusje laten overkomen. . . . Op doorreis in de Sahara kreeg ik een ernstig ongeluk met een bus. Het was verschrikkelijk, meerdere mensen kwamen om. Zelf brak ik mijn bekken en bovenbeen. Daardoor moest ik vier maanden in Libië in het ziekenhuis blijven. Daar heb ik echt een trauma aan overgehouden. Toen ik eindelijk met de boot naar Italië kon, was ik gehandicapt: ik kon niet lopen en zitten deed enorm veel pijn. We zaten met zeshonderd mensen op een boot. Ik voelde me ontzettend alleen. (Van Dijk, z.d.)

Bovenstaand ervaringsverhaal schetst een van de vele voorbeelden van wat jongeren mee kunnen maken op reis. Voorkomende situaties tijdens een reis zijn gijzelingen, martelingen, reis verdienen door uitbuiting (slavernij) en verkrachtingen (Schippers, 2016). Daarbij bestaat de mogelijkheid dat de jongere familie verliest in het thuisland, mensen ziet verdrinken en gebrek aan eten en drinkwater heeft. Dit zijn risicofactoren voor (minderjarige) vluchtelingen wat maakt dat zij trauma's kunnen ontwikkelen.

Wanneer een minderjarige vluchteling vlucht uit zijn eigen land is dit vaak een besluit van de familie. Het doel is gezinshereniging zodat het hele gezin naar Nederland kan worden gehaald. Allemaal vluchten is vaak te duur en te gevaarlijk. Er is in de meeste niet-westerse culturen sprake van een grootfamiliecultuur waarbij het belang om bij te dragen aan de familie-eer hoog is. Dit geeft een enorme druk voor de jongere. Wanneer de gezinshereniging dreigt te mislukken kan dit leiden tot schaamte, wanhoop en suicidaliteit (Schippers, 2016).

Als een jongere een verblijfsvergunning krijgt toegekend is deze voor bepaalde tijd, namelijk voor vijf jaar. Na deze vijf jaar kan er aanspraak gemaakt worden op een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd, mits er nog bescherming van Nederland nodig is (CBS, z.d.). Als de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd is afgegeven, kan de jongere in Nederland gaan landen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (later: IND) behandelt alle verblijfsaanvragen, zo ook voor de alleenstaande minderjarige vluchtelingen (Immigratie- en Naturalisatiedienst, z.d.). Uit het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind staat dat er in de asielprocedure nadrukkelijk gekeken dient te worden naar de belangen van het kind. In de afweging moet er sprake zijn van een fair balance, wat inhoudt dat er een balans is tussen de belangen van het kind en andere belangen. De toetsing voor een verblijfsvergunning verloopt bij alleenstaande minderjarige vluchtelingen niet anders dan bij volwassenen. De precieze maatregelen zijn afhankelijk van de leeftijd en individuele situatie van de minderjarige. Iedere alleenstaande minderjarige vluchteling krijgt vanuit Nidos een voogd toegewezen. Nidos is een gecertificeerde instelling die de voogdij van alleenstaande minderjarige vluchtelingen uitvoert (Stichting Nidos, 2021). Als de asielprocedure is afgerond en de jongere in Nederland kan blijven is het belangrijk voor de jongere om rust en veiligheid te ervaren. De jongere moet herstellen van de intensieve periode die achter hem ligt en moet de overgang maken naar de nieuwe situatie in een nieuwe cultuur (Schippers, 2016). Nidos zoekt een plek voor deze jongere in

één van de regio's in Nederland, waaronder YOIN in Gelderland. Bij YOIN kan de jongere landen, zijn gezinshereniging in gang zetten waar mogelijk, wennen aan een nieuw land en zijn fase naar zelfstandigheid voortzetten. Ondertussen maakt de jongere de puberteitsfase door en alles wat daarbij komt kijken.

Methodiek AMV

Er is een kwaliteitskader- en beleid ontwikkeld vanuit de pedagogische visie van Nidos, omdat het belangrijk is dat er een gedeelde visie over de kwaliteit van de hulpverlening is, zodat het werk beter op elkaar aansluit. YOIN en Nidos hebben samen een methodiek geschreven, genaamd woonbegeleiding AMV, met als doel dat jongeren zo zelfstandig mogelijk hun leven leren vormgeven in deze maatschappij: meedoen en mee mogen doen. Het startpunt is wat de jongere al kan en van daaruit vaardigheden en mogelijkheden vergroten. De begeleiding dient respectvol te zijn met oog voor het individu, zijn familie en cultuur. Binnen de methodiek wordt er gewerkt vanuit een aantal kernwaarden: je mag hier thuis zijn, we hebben oprechte interesse, we gaan uit van autonomie en veerkracht van jongeren, iedere jongere (en familie) is uniek en daar passen we de begeleiding op aan. Deze kernwaarden liggen ten grondslag in de basishouding en vaardigheden die begeleiders toepassen: cultuursensitief begeleiden, vaardigheden in kaart brengen, aandacht hebben voor de veiligheid van jongeren en het netwerk (Sliedrecht & Terlouw, 2019). Enkele vaardigheden worden in onderstaande alinea's toegelicht.

Als begeleider sta je open voor de jongere en heb je interesse in de normen en waarden van de ander. Contact maken met de jongere en een vertrouwensband opbouwen is belangrijk, omdat dit een goede basis biedt voor het verloop van het traject. Je verwerft ook kennis van de culturele achtergrond van de jongeren door met de jongeren in gesprek te gaan en je bent in staat om te wisselen van perspectief. Nabijheid bieden zodat een jongere zich begrepen en gesteund voelt is de tweede basishouding en vaardigheid. Het uitgangspunt is dat de vragen en behoeften van de jongeren centraal staan, zodat er gekeken kan worden naar de sterke kanten van de jongere en er aandacht is voor de beleving en het levensverhaal. Relatieopbouw is hierin cruciaal, omdat de jongere de begeleider dan steeds meer kan vertrouwen (Sliedrecht & Terlouw, 2019).

Door het in kaart brengen van de vaardigheden van de jongere, kan er beter aangesloten worden bij de mogelijkheden en wensen van de jongere. Dit wordt bij YOIN gedaan door middel van het toekomstplan. Op alle leefgebieden wordt uitgevraagd in hoeverre een jongere de vaardigheden al beheerst en in welke competenties de jongere nog wil groeien. Dit worden dan de doelen waaraan gewerkt wordt tijdens de begeleiding (M. Hinssen, persoonlijke communicatie, 2 maart 2022). Het toekomstplan bestaat uit de thema's: wonen; gezondheid, zelfverzorging en seksualiteit; school, ontspanning en werk; omgaan met anderen; netwerk; administratie, instanties en reizen; financiën.

De uitgestroomde jongeren hebben niet specifiek met het toekomstplan gewerkt, maar hebben deze thema's wel doorlopen in hun begeleidingsproces (M. Hinssen, persoonlijke communicatie, 8 februari 2022).

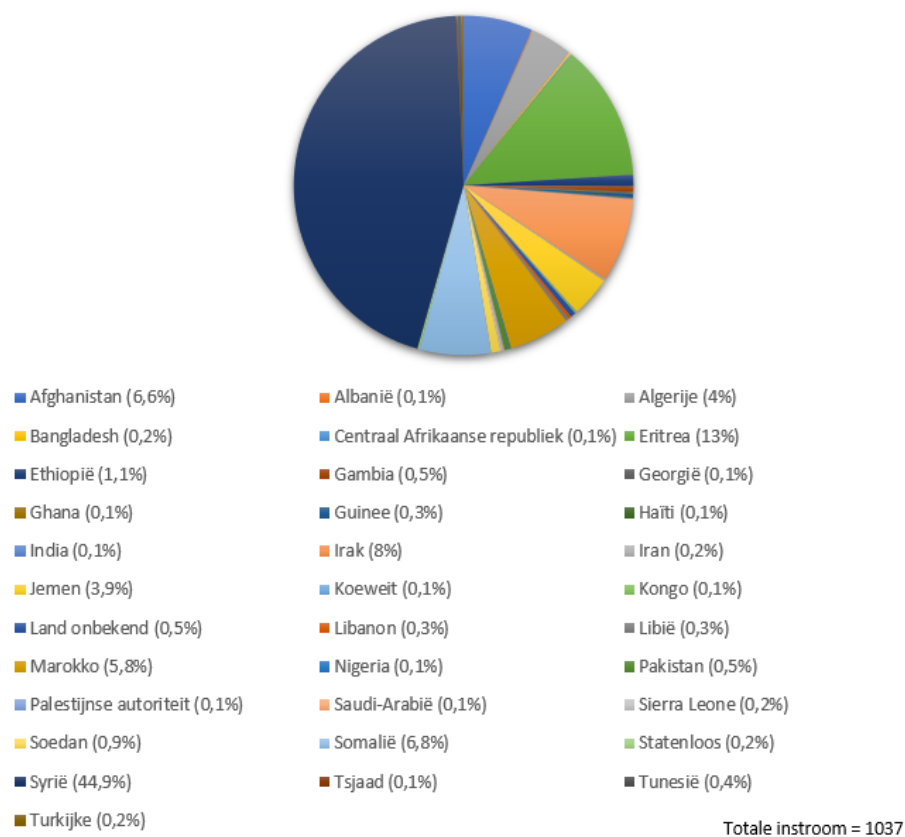
Doelgroep

Om een helder beeld te vormen van de doelgroep alleenstaande minderjarige vluchtelingen in Nederland, wordt er in Figuur 1, 2 en 3 een schematische weergave getoond. Hierbij is er onderscheid gemaakt in de afkomst, leeftijd en sekse.

Figuur 1

Instroom AMV in de periode 18-10-2021 t/m 06-02-2022

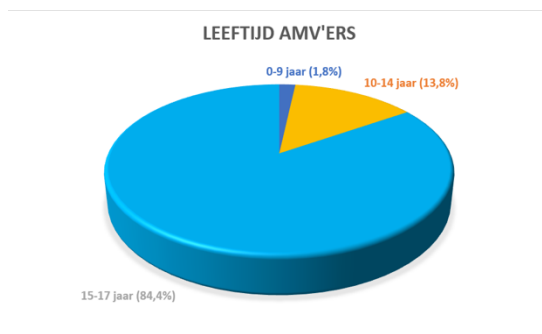
Instroom AMV in de periode 18-10-2021 t/m 06-02-2022

Opmerking. Eigen figuur gebaseerd op verkregen informatie van YOIN.

Figuur 2

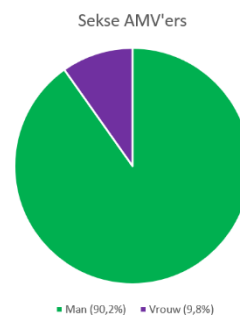
Leeftijd AMV'ers

Opmerking. Eigen figuur gebaseerd op verkregen informatie van YOIN.

Figuur 3

Sekse AMV'ers

Opmerking. Eigen figuur gebaseerd op verkregen informatie van YOIN.

In Figuur 1 is zichtbaar uit welke landen de alleenstaande minderjarige vluchtelingen op dit moment afkomstig zijn. Dit geeft een indicatie van de huidige doelgroep, maar deze cijfers zijn continu in beweging. De percentages zijn dus niet representatief, kijkend naar de jongeren die in 2016 tot en met 2018 zijn uitgestroomd bij YOIN.

Wat in bovenstaande diagram opvalt is dat het overgrote deel van de alleenstaande minderjarige vluchtelingen afkomstig is uit Syrië (44,9%). Hierop volgend is de grootste populatie afkomstig uit Eritrea (13%). In bijlage A zijn twee cartoons opgenomen waarin de Syrische en de Eritrese cultuur met behulp van beelden en tekst wordt uitgelegd.

Iedere jongere heeft andere behoeftes in de begeleiding. De visie van YOIN is dan ook om geïnteresseerd te zijn in de jongere zelf in zijn uniciteit (M. Hinssen, persoonlijke communicatie, 2 maart 2022).

Analyse praktijkverbetering

Doelstelling

Het doel van dit afstudeeronderzoek is om in kaart te brengen hoe het nu met de uitgestroomde jongeren gaat die bij YOIN op de KWE en/of KWG hebben gewoond en hoe zij de begeleiding van YOIN hebben ervaren. Volgens M. Hinssen (persoonlijke communicatie, 8 februari 2022) is dit onderzoek van belang om eventuele veranderingen in de praktijk door te voeren, om zo optimaal mogelijk te blijven aansluiten bij de jongeren. Het afstudeerproject betreft een evaluerend onderzoek.

Vraagstelling

De hoofdvraag die hieruit voortvloeit is als volgt:

Hoe gaat het nu met de jongeren die in 2016 tot en met 2018 zijn uitgestroomd en hoe kijken ze terug op hun periode bij YOIN?

Om antwoord te krijgen op de hoofdvraag, worden de volgende deelvragen onderzocht:

1. Hoe hebben de jongeren de begeleiding en het wonen op de KWE en/of KWG ervaren?
2. Hoe gaat het nu met de jongeren, kijkend naar de thema's wonen, gezondheid, school, ontspanning en werk*?
3. In hoeverre hebben de jongeren een Nederlands netwerk opgebouwd?

Er is gekozen voor de groep jongeren in de periode van 2016-2018, omdat YOIN benieuwd is naar hoe het gaat met de jongeren die al langer geleden zijn uitgestroomd. Daarnaast is de verwachting dat deze jongeren neutralere en minder sociaal wenselijke antwoorden geven omdat er meer afstand is ten opzichte van YOIN dan jongeren die recent zijn uitgestroomd (M. Hinssen, persoonlijke communicatie, 18 februari 2022).

* Deze thema's zijn afkomstig van het toekomstplan die YOIN momenteel hanteert. Deze thema's zijn in overleg met M. Hinssen afgestemd (persoonlijke communicatie, 8 februari 2022).

Resultaat

De ambitie van YOIN is dat zij zo goed mogelijk aansluiten bij de jongeren. Hiervoor moet in kaart worden gebracht hoe de jongeren hun periode bij YOIN hebben ervaren. Vragen die YOIN graag beantwoord ziet zijn 'Hoe het gaat met de jongere?' 'Wat vond hij/zij fijn bij YOIN en wat vond hij/zij minder fijn?' 'Wat had hij/zij graag anders willen zien?' en 'Wat mist de jongere op dit moment nog?'. Naast het welbevinden is YOIN ook benieuwd naar de mate waarin de jongere een Nederlands netwerk heeft opgebouwd. Dit is van belang, zodat zij bij onduidelijkheden over bijvoorbeeld brieven van de overheid kunnen vragen om uitleg. Daarnaast is dit contact van belang om hulp te kunnen ontvangen in nieuwe situaties die de jongeren nog niet hebben kunnen oefenen in hun periode bij YOIN, bijvoorbeeld uitleg over systemen. Ook is het, voor de integratie in de Nederlandse samenleving, goed om contacten te hebben met mensen die uit een andere cultuur komen.

Desalniettemin is het vooral belangrijk dat in het onderzoek aandacht besteed wordt aan de onderwerpen waar de jongeren zelf mee komen. Dit zijn de onderwerpen die bij de jongere het meest leven. Aansluiten bij de jongere is daarom leidend, aldus M. Hinssen (persoonlijke communicatie, 8 februari 2022).

De verwachting is dat de resultaten uit dit onderzoek een goed beeld geven van hoe het nu met de jongeren gaat. Aan de hand van de ervaringsverhalen van jongeren wordt dit in kaart gebracht om zo antwoord te geven op de vraagstelling.

Methode van onderzoek

Uitwerking praktijkverbetering

In dit afstudeeronderzoek is het perspectief en de context van de jongeren leidend en dit dient goed in kaart te worden gebracht. Hierbij zal er een inductieve manier van werken worden toegepast waarbij je meningen, behoeften en ervaringen verzamelt vanuit de praktijk om vervolgens te zoeken naar inzichten en patronen. Deze manier van werken wordt etnografisch onderzoek genoemd (Van 't Veer et al., 2021, p. 84). Er wordt gebruikgemaakt van triangulatie in de dataverzameling, omdat er door meerdere perspectieven meer inzichten verkregen worden. Hiermee wordt vertekening in de data voorkomen. Daarbij komen de verschillen en overeenkomsten tussen personen sneller naar voren (Van 't Veer et al., 2021, p. 91). Het is belangrijk om deskresearch te doen, maar het zelf opdoen van inzichten is de grootste meerwaarde. Om dit te bereiken dienen de onderzoekers een open en bescheiden houding aan te nemen, waarbij de deskresearch ingezet kan worden om meer vragen te kunnen stellen in de praktijk (Van 't Veer et al., 2021, p. 84).

Kijkend naar bovenstaande en de onderzoeksvraag zal de focus liggen op kwalitatief onderzoek, omdat er gezocht moet worden naar betekenisvolle inzichten die handvatten bieden om te komen tot oplossingsrichtingen of ervaringsverhalen. Om hieraan te kunnen voldoen is het van belang om de activiteiten of werkvormen (zoals de interviews) goed voor te bereiden en uit te voeren. Daarnaast dienen de gegevens van deze activiteiten transparant, zorgvuldig en anoniem vastgelegd te worden om zo te laten zien op welke inzichten de ontwerpkeuzes zijn gemaakt. Op deze manier ontstaat er een legitiem onderzoek (Van 't Veer et al., 2021, p. 85).

Benaderen van deelnemers

Bij een ontwerpgerichte benadering is het van belang om user-centeredness toe te passen, wat inhoudt dat de doelgroep zelf de belangrijkste deelnemers zijn die betrokken dienen te worden bij het onderzoek (Van 't Veer et al., 2021, p. 89). Ook de professionals van YOIN worden meegenomen. Dit met als doel om inzicht te krijgen in hoe zij de omgang met de jongeren vormgeven in combinatie met de AMV-methode. De professionals die geïnterviewd worden hebben de functie van woonbegeleider of werkbegeleider. De woonbegeleider begeleidt de jongeren op de KWE of KWG in hun dagelijks leven, de werkbegeleider begeleidt de woonbegeleiders met pedagogische vraagstukken. Deze professionals hebben ervaring in het werken met alleenstaande minderjarige vluchtelingen en kunnen precies vertellen hoe het beste aangesloten kan worden bij de doelgroep. De uitkomsten hiervan worden in dit onderzoek meegenomen in het contact maken met de jongeren.

Naar verwachting zal het een uitdaging zijn om de alleenstaande (minderjarige) vluchtelingen die buiten beeld zijn te bereiken. Daarom zal er gebruik worden gemaakt van convenience sampling: elke jongere die de onderzoekers kunnen bereiken worden meegenomen in het onderzoek (Van 't Veer et al., 2021, p. 90). Ook zal hen worden gevraagd of zij nog in contact zijn met andere oud-jongeren die we kunnen benaderen voor ons onderzoek. Hierbij maken we gebruik van het zogeheten 'Snowball-effect'. Dit betekent dat vooraf geen minimum- of maximaal aantal deelnemers wordt vastgesteld, maar dat er datasaturatie wordt toegepast. Zodra er geen nieuwe informatie meer uit de interviews komt of de uitkomsten alleen maar dienen ter bevestiging, wordt er gestopt met de interviews en dataverzameling vanuit de praktijk (Van 't Veer et al., 2021, p. 92).

Risico's

Ten eerste ligt er een uitdaging in het bereiken van de jongeren. Zoals in het volgende hoofdstuk duidelijk wordt, zal het contact voornamelijk berusten op via-via. De onderzoekers moeten via (oud) professionals van YOIN in contact komen met jongeren die in de periode van 2016 tot en met 2018 zijn uitgestroomd. Hierdoor kan gesteld worden dat er een groot beroep wordt gedaan op de professionals en zijn/haar professionele netwerk. Dit maakt dat de onderzoekers in een afhankelijke positie staan ten opzichte van de professionals.

Op het moment dat er via-via contactgegevens van jongeren gedeeld worden, ligt daar de volgende uitdaging. Aan de onderzoekers is het de taak om hen te enthousiasmeren om mee te werken aan het onderzoek. Om de medewerking zo laagdrempelig mogelijk te houden reizen de onderzoekers af naar de omgeving van de jongeren.

Een belangrijk aandachtspunt in de communicatie met alleenstaande minderjarige vluchtelingen is dat ze geneigd zijn dankbaar te zijn in plaats van een kritische blik te werpen op de geboden begeleiding. Dit heeft onder andere te maken met het feit dat sommige alleenstaande minderjarige vluchtelingen, in tegenstelling tot de Nederlandse maatschappij, niet gewend zijn dat er naar hun mening wordt gevraagd (Goeman & van Os, 2013, p. 53). Hierdoor bestaat het risico dat er een vertekend beeld wordt verkregen over de tevredenheid van de geboden hulp van YOIN. Doordat er individuele interviews plaatsvinden, waarbij de respondent kan vasthouden aan eigen gedachten en meningen, in plaats van die van de groep, wordt de kans op sociale wenselijke antwoorden verkleind (Baarda et al., 2013, in van der Grinten, 2016, p. 24). Daarbij wordt de jongere ook niet beïnvloed door peer pressure.

Uitvoering

Taakverdeling

De onderzoekers hebben een samenwerkingsovereenkomst opgesteld op het gebied van planning, geld, kwaliteit, informatie en organisatie. De volledige uitwerking hiervan staat in bijlage B. Er is overeengekomen dat de onderzoekers circa 32 uur per week besteden aan het onderzoek. Bij de specifieke invulling van deze uren wordt er rekening gehouden met persoonlijke afspraken en werktijden. De inhoud van het afstudeeronderzoek wordt eerlijk verdeeld. De praktische uitvoering wordt ook verdeeld onder beide onderzoekers, zo wordt de werkervaring voor ieder zo optimaal mogelijk.

De communicatie met M. Hinssen verloopt via Whatsapp/telefoon en de mail. Er is gekozen om geen vaste begeleidingsmomenten in te plannen. Afhankelijk van de vragen en de te bespreken onderwerpen nemen de onderzoekers het initiatief om een afspraak te plannen. Een aantal onderwerpen vereisen feedback voordat de onderzoekers verder kunnen gaan met de uitvoering van het onderzoek. Als dit niet via de telefoon of mail overlegd kan worden, wordt er een afspraak gemaakt.

Als meer specifieke informatie over de werkwijze met de jongeren nodig is kan dit overlegd worden met M. Hinssen, de mentoren van de jongeren en tot slot de gedragswetenschapper.

Planning

In bijlage C is de planning weergegeven. Dit is een dynamisch document. Dit wil zeggen dat de planning door de periode heen bijgesteld kan worden.

Communicatieplan

Zoals eerder beschreven zal de focus gelegd worden op de jongeren, de professionals van YOIN die met de jongeren in contact zijn en de werkbegeleiders en gedragswetenschapper van YOIN. Er is gekozen om interviews af te nemen, omdat dit de meest voor de hand liggende manier is om personen te vragen naar meningen en ervaringen. Er is gekozen om dit op een semigestructureerde manier te doen (Van 't Veer et al., 2021, p. 150-151). Dit wordt vormgegeven aan de hand van een interviewgide. Nadat er enkele interviews hebben plaatsgevonden met de jongeren wordt er met een kritische blik gekeken naar de vooraf opgestelde interviewgide. Deze wordt zo nodig bijgesteld naar wat er goed werkte in deze interviews, zodat dit meegenomen kan worden in de resterende gesprekken. Alle interviews met de jongeren worden gecodeerd en getranscribeerd. Dit vergroot de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek. De interviews met professionals worden samengevat en ter controle verstuurd naar desbetreffende geïnterviewde.

Volgens M. Hinssen (persoonlijke communicatie, 8 februari 2022) kunnen de jongeren soms doen alsof ze de vraag begrijpen, maar zal dit niet altijd het geval zijn. Om dit te ondervangen is het van belang dat de interviewer een alerte houding aanneemt, zodat dit tijdig gesignaleerd kan worden en extra uitleg gegeven kan worden over een gestelde vraag. Deze uitleg zal kort, bondig, duidelijk, concreet en op een makkelijke wijze gegeven moeten worden. Daarnaast is de inzet van creatieve werkvormen van groot belang om aan te sluiten bij de beleavingswereld van de jongeren en om het interview begrijpelijk te maken. Hierbij maken de onderzoekers onder andere gebruik van system mapping en photo elicitation (Van 't Veer et al., 2021, p. 157, 161).

Volgens M. Hinssen (persoonlijke communicatie, 8 februari 2022) is het van belang om rekening te houden met de cultuur bij het inplannen van de gesprekken. Zo kan te ver in de toekomst plannen zorgen voor 'no-show'. In de Nederlandse cultuur is het gebruikelijk om vooruit te plannen met concrete tijd en data. De alleenstaande minderjarige vluchtelingen zijn dit in mindere mate gewend. In het afstudeeronderzoek zal hier aandacht voor zijn, door op korte termijn afspraken te maken en herinneringen te sturen in de week dat de afspraak plaatsvindt. Op deze manier hopen de onderzoekers te voorkomen dat afspraken op het laatste moment niet doorgaan.

Om te zorgen voor veiligheid van de jongeren, reizen de jongeren af naar de omgeving van de jongeren. Als dit niet mogelijk is, zal in het uiterste geval het interview telefonisch of online plaatsvinden. Door af te reizen naar de omgeving van de jongere wordt er gebruik gemaakt van contextual interviewing. Volgens Van 't Veer et al. (2021, p. 150-151) krijg je hierdoor specifiekere, accuratere en eerlijkere antwoorden doordat de interviews worden afgenomen in een vertrouwde omgeving waar de jongere zich thuis voelt.

Voor de professionals wordt ook gekozen voor contextual interviewing; de interviews vinden plaats op de werkplek van de professionals. Reden hiervoor is dat deze vorm vertrouwd aanvoelt voor professionals en bijdraagt om authentiek te blijven in hun rol (Van 't Veer et al., 2021, p. 151).

Het doel van de interviews met professionals is om inzicht te krijgen over de omgang met jongeren. Daarnaast gaan de onderzoekers meelopen op de KWE in Nijmegen en de KWG in Ellecom om te ervaren hoe een dag bij YOIN er uit ziet.

Onderstaand is schematisch weergegeven hoe er contact zal worden verkregen met de uitgestroomde jongeren van YOIN. Dit contact zal berusten op via-via. De professionals brengen de onderzoekers in contact met oud-jongeren. Deze professionals zijn werkzaam binnen diverse disciplines, zoals de intensieve ambulante gezinsbegeleiding, woonhuizen en –groepen, werkbegeleiders en gedragswetenschappers.

Communicatieplan

YOIN

MYRTHE HINSSSEN &
SASKIA SLIEDRECHT

(OUD) MEDEWERKERS
YOIN

UITGESTROOMDE JONGEREN
IN DE PERIODE VAN 2016 -
2018

Verdiepende deskresearch

Ter ondersteuning aan de uitvoering van het onderzoek is verdiepende deskresearch gedaan om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de jongeren.

Alliantie

Tijdens de gesprekken met de uitgestroomde jongeren is het belangrijk dat er een vertrouwensband wordt opgebouwd. Contact leggen is daarom de eerste en belangrijkste stap. Door dit contact te maken wordt er een basis gelegd voor een goede samenwerking. De hulpverlener dient te beschikken over gesprekstechnieken zoals open vragen stellen, reflecteren, bevestigen en samenvatten. Hierdoor kan gekeken worden naar het perspectief van de jongere, zodat de jongere zich gehoord en gezien voelt. Op deze manier groeit de bereidheid bij de jongere om zichzelf te zijn. Het aangaan van een relatie is de eerste stap en is het fundament om verder te komen (Van der Veen & Goijarts, 2012, p. 61-62). De onderzoekers hebben gedurende de interviews rekening gehouden met het feit dat jongere niet meteen zijn/haar verhaal vertelt. Om een basis van vertrouwen te creëren hebben de onderzoekers eerst zelf persoonlijke verhalen gedeeld, deze manier van voorstellen is opgenomen in bijlage L.

Uit het interview met U. (begeleider YOIN 12, persoonlijke communicatie, 15 maart 2022) kwam naar voren dat het belangrijk is om tijd en ruimte te nemen om een band op te bouwen met de jongeren. Verder zei U. dat het helpend is om het contact op een laagdrempelige manier vorm te geven, door bijvoorbeeld samen thee te drinken of een spel te doen. H. (begeleider YOIN 4, persoonlijke communicatie, 23 maart 2022) gaf als aanvulling dat je aanwezig moet zijn; er zijn in het moment zelf. Het is volgens H. ook belangrijk om interesse te tonen in de jongeren en veel te investeren, maar als hulpverlener weinig terug te verwachten. Uiteindelijk komen de omgangsvormen en de band met de jongere vanzelf, maar daar is tijd voor nodig. Het helpt dan ook om daadwerkelijk te doen wat je zegt, en te zeggen wat je doet, waardoor je vertrouwen opbouwt.

G. (begeleider YOIN 13, persoonlijke communicatie, 24 maart 2022) heeft ervaren dat jongeren gemiddeld minstens zes maanden nodig hebben om 'te landen' van de reis naar Nederland en om te wennen aan de nieuwe omgeving en indrukken. Deze periode start op het moment dat zij bij YOIN wonen en dus een verblijfsstatus hebben gekregen. Het werkt goed om te kijken naar de mogelijkheden en interesses van de jongeren. Vragen stellen is volgens G. hierbij erg belangrijk. Door als begeleider open en eerlijk te zijn richting de jongeren helpt dit om een goede band op te bouwen. Door op hun level te communiceren en goed te luisteren, wordt het als hulpverlener duidelijk wat er schuilt achter het gedrag en houding van de jongere. Tot slot benoemt G. dat het belangrijk is om bij jezelf te blijven als hulpverlener, en naast de jongere te gaan staan zodat de jongere weet dat je er voor hem bent, zonder een oordeel te vellen.

Individualistische- en collectivistische cultuur

Als je met een jongere in gesprek gaat, praat je met de persoon en niet met de cultuur. Binnen een cultuur heeft de jongere zijn eigen behoeften, persoonlijke normen, waarden en talenten. Het is van belang om rekening te houden met de denkwijze van de jongere. Als persoon kan gedacht worden vanuit de individualistische cultuur (ik-cultuur) en de collectivistische cultuur (wij-cultuur). Bij de collectivistische cultuur zijn waarden zoals onderdeel zijn van de groep en een bijdrage leveren aan de eer van de groep erg belangrijk, terwijl bij de individualistische cultuur de focus ligt op autonomie en persoonlijke groei (Sliedrecht & Terlouw, 2019). De jongeren komen meestal uit een land waar het collectivisme belangrijk is, terwijl er in Nederland sprake is van een individualistische cultuur (H., begeleider YOIN 4, persoonlijke communicatie, 23 maart 2022).

G. (begeleider YOIN 13, persoonlijke communicatie, 24 maart 2022) geeft aan dat de begeleiding van YOIN toeziet op het feit dat de jongere kleine stappen zet richting de Nederlandse individualistische cultuur. Het ondersteunen en het geven van ondertiteling aan bepaalde gebruiken/gewoontes is hierbij helpend.

Voor de onderzoekers is het van belang om rekening te houden met dat er gedacht en gehandeld kan worden vanuit verschillende culturen. Het is belangrijk om cultuursensitief te zijn en daarnaast zorgen voor een goede alliantie zodat het gesprek prettig verloopt.

Uitvoering

Verantwoording

In de video wordt de verantwoording over de onderzoeks- en ontwerpstappen gepresenteerd.

Via deze link is de video te bekijken: <https://video.han.nl/P2G/Player/Player.aspx?id=emKE33>

Resultaten

Achtergrondkenmerken

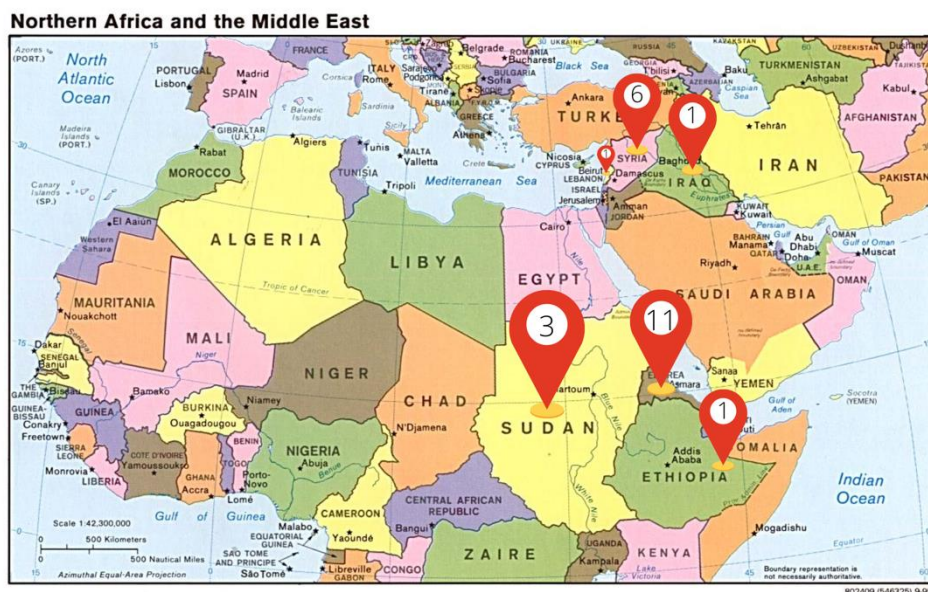
In totaal zijn er 23 jongeren geïnterviewd voor het onderzoek. Van het totaal aantal jongeren dat de interviewers heeft gesproken, hebben er 21 op een KWE gewoond en 5 op een KWG. Enkele jongeren hebben zowel op de KWG als de KWE gewoond.

In totaal zijn er drie vrouwen gesproken. Het overige deel is man.

Land van herkomst

Figuur 4

Waar komen de geïnterviewde jongeren vandaan

Opmerking. Aangepast overgenomen uit *Blogger.com* door auteur onbekend, 2013. (<http://middenoosten-noordafrika-centraalazie.blogspot.com/2011/03/kaart-landen-midden-oosten.html>). Copyright 2013.

Dit is een kaart van waar de geïnterviewde jongeren afkomstig zijn. De meeste jongeren komen uit Eritrea, gevolgd door Syrië, Soedan, Ethiopië, Palestina en Irak.

Figuur 5

Op welke plekken hebben de geïnterviewde jongeren op de KWE/KWG gewoond

Opmerking. Aangepast overgenomen uit *File: Gelderland gemeenten.png* door J. van Aalst, 2010
(https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gelderland_gemeenten.png).
Copyright 2010, Jan-Willem van Aalst.

Figuur 6

Plekken waar de interviewers naar zijn afgereisd voor de interviews

Opmerking. Aangepast overgenomen uit *Kaart van Nederland volgens de rest van de wereld*, door Renverse, 2014
(https://www.reddit.com/r/cirkeltrek/comments/2exw1x/kaart_van_nederland_volgens_de_rest_van_de_wereld/).
Copyright 2022, Reddit Inc.

Duur verblijf KWE en/of KWG

De meeste jongeren hebben tussen de 1 en 3 jaar bij YOIN gewoond. Een aantal jongeren heeft eerst een korte periode op de KWG gewoond voordat zij doorstroomde naar de KWE.

Figuur 7

Duur verblijf YOIN

Duur	Aantal jongeren
0 - 3 maanden	1
3 - 6 maanden	3
6 - 12 maanden	6
1 jaar - 2 jaar	7
2 jaar of langer	9

Opmerking

Er zijn 3 jongeren die buiten de onderzoeksperiode vallen van 2016 tot 2018. Deze jongeren zijn aangegeven door middel van een sterretje (*) bij de jongere. De uitspraken van deze jongeren worden wel meegenomen in de resultaten, maar niet in de conclusie.

De resultaten zijn gebaseerd op antwoorden van respondenten (R..), die terug te vinden zijn in het databoek.

Deelvraag 1

Hoe hebben de jongeren de begeleiding en het wonen op de KWE en/of KWG ervaren?

Ja, ik zou ze echt nooit vergeten. Ze waren uh, soort van uh, een, een een, hoe zal ik dat zeggen. Uh een brug, of een hulpmiddel om... te bereiken wat ik nu heb bereikt. Dus ik denk zonder hun, had ik dat misschien niet kunnen bereiken denk ik. . . . Ze hadden mij Nederlands geleerd, ze hadden mij geholpen met... uh al mijn zaken. Ze hadden alles voor mij geregeld dus uh, ik kreeg alle soorten support van hun dus... ik ben echt dankbaar voor hen. (RP)

In de resultaatbeschrijving van deelvraag 1 worden als eerste de positieve ervaringen met betrekking tot de begeleiding beschreven, waarna de negatieve ervaringen volgen. Daarna wordt er ingegaan op hoe de jongeren het wonen hebben ervaren. In de beschrijving wordt er, waar nodig, onderscheid gemaakt tussen de ervaringen van de KWE en de KWG.

Wat zijn positieve ervaringen met betrekking tot de begeleiding?

Contact & relatie

"Ja, ja. Ik had sowieso goede contact met mijn mentor. We waren open en eerlijk tegen elkaar, dus dat was wel goed eigenlijk" (RP).

Veel jongeren die op een KWE woonden gaven aan dat zij een goed contact hadden met hun mentor en begeleiders. De mentor hielp hen met dingen die de jongeren nodig hadden als zij daarom vroegen. Uit ervaring van respondent N kon hij zijn mentor en andere begeleiders altijd bereiken, zelfs als zij op vakantie waren. Dit zorgde ervoor dat hij een betere band kon opbouwen. Respondent K* gaf aan dat de begeleiders wilden dat de jongeren de Nederlandse taal goed leren spreken, aan sport doen en gezond blijven. Daarnaast waren de begeleiders er ook voor de jongeren om hen gerust te stellen. Op de vraag van de interviewer waardoor het contact goed was, zei respondent R het volgende:

Ja, zij helpen. Gewoon ik weet niet, maar was gewoon zo. Zij helpen, zij zorgen voor mij altijd. Zij vroeg mij wat heb ik nodig, wat uhm omdat daar ik was enige Soedanese. En ook uhm ... ik ken niet veel mensen zo, ik was alleen toen. Daarom zij zorgen altijd voor mij en uhm ook haar man ook . . . (RR).

Een aantal jongeren gaven aan naast goed contact, ook een goede band te hebben met hun mentor en begeleiders. Uitspraken als: "Want hij was zeg maar een vader voor alle jongens" (RB) en "Gewoon zeg maar, hij neemt je gewoon mee en dan gaat hij alles regelen, alsof ik gewoon zijn zoon was, ongeveer" (RF) zijn voorbeelden dat de band tussen begeleiders en jongeren onderling bijzonder goed waren. Voor veel jongeren was het fijn dat zij een ouderlijk figuur hadden die hen hielp met allerlei dingen. Dit voelde voor sommigen aan als familie. Respondent M benoemde daarnaast dat de band goed was, omdat haar mentor er elke doordeweekse dag was en streng maar duidelijk was. Daarbij was er sprake van wederzijds respect. Naast dat de begeleiders de jongeren verder hielpen, konden de begeleiders volgens respondent N ook goed aansluiten bij de jongeren, en kon hij alles bespreken.

Op de KWG waren er ook positieve ervaringen over het contact met de begeleiders. Zo zei respondent M dat zij een goede band had met de begeleiders. Volgens haar had dit onder andere te maken met het feit dat zij 24 uur per dag aanwezig waren. Hierdoor was het ook makkelijk om hulp te vragen. Ze had respect voor de begeleiders opgebouwd, waardoor de band hechter is geworden. Ook respondent S en respondent U gaven aan dat zij een goede band hadden met hun begeleider.

Een aantal jongeren van de KWE heeft benoemd dat er (bijna) dagelijks een begeleider aanwezig was, variërend van elke doordeweekse dag tot 2 keer in de week. In het weekend was er geen begeleiding aanwezig. Op de KWG was er op elk moment van de dag, 7 dagen per week begeleiding aanwezig. Dit ervaren respondent O als positief: ". . . Het was heel leuk om met mijn begeleiders te wonen, want je had toch een ouderlijk figuur thuis. . . . dus telkens als je wat nodig had, of niet uitkwam, kon je altijd naar hun toe. Voor mij was dat altijd wel uh, uh belangrijk geweest" (RO). Dat er continu begeleiding aanwezig was, was volgens respondent O ook echt nodig. Dit vond hij prettig, omdat hij daardoor wist dat er altijd iemand was op wie hij kon rekenen.

Hulp & activiteiten

Ik vond de begeleiding wel fijn van *noemt naam begeleider*. Want die maakte zich altijd zorgen over ons, helpte ons met alles zeg maar. Met schoon, met de vervoer, met activiteiten, ja met zulke dingen. . . . Met alles eigenlijk, want in het begin hebben wij niks gekend op onszelf. . . . Ja, *noemt naam begeleider* deed zijn best, die doet ook meer dan wat van hem gevraagd wordt. En die helpte mij toen mijn ouders waren gekomen, vervoer enzo, maar dat moest hij allemaal niet doen. En als we altijd een vraag hadden, dan ging hij altijd meehelpen, laten zien hoe het moet en zo. (RB).

In het kort kan gesteld worden dat de begeleiders van zowel de KWE als de KWG in het algemeen de jongeren hielpen met alles wat zij nodig hadden, en soms zelfs met extra dingen. Bovenstaand citaat laat dit duidelijk zien. De begeleiders hielpen de jongeren het meest met praktische zaken, zoals het meehelpen van afspraken maken en correspondentie die de jongeren ontvingen. Het leven in Nederland is vaak toch anders dan wat de jongeren gewend zijn: "Ja dus ja wij moeten ook met mensen beetje kennismaken. Ja je moet de leven ook leren hè ja. Ja is beetje leven is voor ons anders, nieuwe leven . . . Echt een nieuwe leven . . . Dus uh is fijn" (RI). Naast de praktische zaken hielpen begeleiders de jongeren bij het dagelijkse leven in Nederland en zelfstandig wonen. Voorbeelden hiervan waren sporten, een bijbaan zoeken, helpen met de taal, geld, boodschappen doen en bemiddelen met burens en jongeren onderling. Ook in het kader van de gezinshereniging konden sommige jongeren vragen stellen aan de begeleiders. Respondent J zei daarbij dat zijn begeleider soms ook eerst dingen voordeed voordat de jongere het zelf ging doen: "Ja alleen uhm ja één keer met *noemt naam begeleider* heb ik een naar uhm naar station gegaan en hij heeft mij laten zien hoe moeten als je bijvoorbeeld, als je hebt de chipcard om het geld gewoon weer en dat heb ik door *noemt naam begeleider* geleerd ja" (RJ).

Los van alle concrete hulp die geboden werd, ervaren respondent P daarnaast ook mentale steun: "Ik ben zo dankbaar voor hun. Ik had zoveel support van hen gekregen qua emotioneel, of alle soorten support had ik van hun gekregen eigenlijk" (RP).

Naast het begeleiden en ondersteunen, werden er ook leuke activiteiten ondernomen met de jongeren. Algemeen gezien werd dit ongeveer één keer in de maand gedaan, tot één keer in de zoveel tijd. Samen koken en eten, BBQ'en, bowlen, naar de bioscoop en voetballen zijn voorbeelden binnenshuis en/of in de omgeving. Naast de relatief kleine activiteiten werden er soms ook grote uitjes georganiseerd door de begeleiders:

We gingen een keertje met zijn allen naar Friesland, met zijn zeg maar naar die grote steden daar in Friesland ik weet niet waar dat nu is, maar gingen we daar met zijn allen, 8 mensen van uhm daar gewoond, gewoon naar Friesland. Met de boot en zijn daar heen, gewoon met

allen met begeleider ook. En we gingen ook naar Amsterdam met de groep, gewoon reisje gewoon. Gewoon leuke dingen doen, echt veel dingen meegemaakt. (RL)

Naast bovenstaand ervaringsverhaal werden er daarnaast ook uitstapjes gemaakt naar een voetbalwedstrijd van Vitesse en de Efteling.

Wat zijn negatieve ervaringen met betrekking tot de begeleiding?

Contact & omgang

Maar toen eerst uhm merk wij niet dat zij echt aan ons echt aardig werk, toen dachten wij ja wij verwachten iets anders dan je moet zijn. En toen die eerste paar maanden hadden we echt gewoon druk maken en veel ruzie en dit dat. (RL).

Bovenstaand citaat laat zien dat het contact tussen begeleiders en mentoren niet altijd goed is geweest. In de eerste 4 maanden dat respondent L op de KWE woonde, had hij andere verwachtingen in hoe hij zijn leven in Nederland wilde vormgeven. Hij had niet verwacht dat hij naar school moest en hij wilde alleen doen wat hij zelf wilde: "Ik doe wat ik wil snap je. Toen voor bedacht als ik Europa kom dan dacht ik gewoon anders naar plek. Gewoon hier toch, . . . Toen dacht ik waarom moeten wij werken, terwijl wij kunnen daar. Snap je, zo bedacht" (RL). In de periode bij YOIN leerde hij dat als je minderjarig bent in Nederland, je verplicht bent om naar school te gaan. Na die 4 maanden werd het contact beter tussen de begeleiders en respondent L en voelde die band zelfs aan als familie.

Verder waren sommige jongeren niet tevreden over de omgang tussen de begeleiders en de jongeren op de KWE. Zo ervaaarde respondent J dat sommige mentoren streng waren met de regels en dat er geen ruimte was voor het zoeken naar oplossingen. De mentoren waren strikt waardoor hij soms het gevoel kreeg dat hij in een gevangenis zat. Respondent N vond daarentegen dat sommige begeleiders te los omgingen met de jongeren. Hij had gewild dat de begeleiders strenger zouden optreden bij bepaalde omstandigheden. Hij benoemde hierbij specifiek drugs- en drankgebruik. Dit is niet toegestaan op de KWE, maar volgens respondent N knepen sommige begeleiders een oogje dicht en werd er niets mee gedaan of deden zij er te los over.

Verder benoemde respondent H* dat hij het niet fijn vond dat er veel wisselingen waren met nieuwe begeleiders: het kostte voor hem tijd om iemand te leren vertrouwen en om de begeleider beter te leren kennen. Als de begeleider vervolgens weer wegging vond hij dat niet prettig. Hij had liever een vaste begeleider gehad. Respondent K* had graag gewild dat de begeleiders hem meer motiveerden om alles uit zichzelf te halen dan alleen maar de taal leren, naar school gaan en sporten.

Enkele jongeren die op een KWE hebben gewoond gaven aan dat mentoren te weinig aanwezig waren, ondanks dat zij er (bijna) elke doordeweekse dag een aantal uur waren. Voornamelijk in de weekenden was dit een uitdaging: "Soms wil je gewoon snel iets oplossen of weten, maar als er dan niemand is moet dat weer lang wachten. Ja, dat is soms wel vervelend" (RM).

Ook op de KWG ervaaarde respondent W dat de begeleiding soms erg druk was. Veel jongeren vroegen hulp aan haar mentor waardoor de begeleider minder tijd had voor haar. Hierdoor werden afspraken soms verplaatst. Dit ervaaarde zij als onprettig.

Hulp & activiteiten

Hij helpt jou niet. Hij zit de hele dag met de laptop. Hij zit niks... en uh ja. Vind het gewoon niet goed. Gaat niet sowieso. Ik kom thuis, hij geen hallo zeggen, ik gelijk naar mijn kamer. We spreken niet zoveel met elkaar. Alleen als het heel belangrijk iets is, dan gaat hij met mij uh, zeg maar praten. . . . Maar uh, ik vind hem sowieso niet goede mentor zeg maar. (RE).

Naast respondent E zijn er nog 2 andere jongeren die aangaven dat sommige begeleiders van de KWE veel achter de laptop zaten en dat de communicatie tussen jongeren en begeleiders gering was. Respondent E kreeg daarnaast ook het gevoel dat hij niet goed genoeg geholpen werd: "Als je gewoon de hele dag achter de laptop zit, is het sowieso niet fijn. Je moet wel gewoon actie nemen zeg maar.... Dat is het enige wat ze moeten doen." (RE).

De taal maakte het soms ook lastig voor een jongere om de juiste hulp te krijgen (RJ). De jongeren konden niet geholpen worden omdat zij de Nederlandse taal nog niet geheel machtig zijn of de begeleiders de jongeren niet goed begrijpen. Verder benoemt een jongere dat er geen sprake was van hulp met het inburgeren in Nederland. Bijvoorbeeld hoe je met andere Nederlanders moet omgaan of waar Nederlandse jongens activiteiten doen: "We werden ingeschreven bij een voetbalclub, dat was het" (RB).

Op de KWG ervaaarde een meisje ook dat sommige begeleiders te weinig beschikbaar waren om hen te helpen. De begeleiders zaten veel op kantoor met de deuren dicht, dit vond respondent W niet prettig. Daarnaast is respondent M van mening dat er te weinig activiteiten werden ondernomen.

Wat zijn de ervaringen met betrekking tot het wonen op de KWE en/of KWG?

Algemeen beeld KWE

Het wonen op de KWE was niet altijd gemakkelijk: "Uh er zijn zoveel gevoelens. Ik heb goede gevoelens, maar ook slechte gevoelens, goede ervaringen, maar ook slechte ervaringen zeg maar. [Oké, ja.] Dus... Ik denk dat het neutraal is" (RP). Hieruit blijkt dat sommige jongeren er met gemengde gevoelens naar terugkijken.

Enkele jongeren gaven aan dat ze het lastig vonden om zonder familie te wonen. Respondent T zegt hierover:

Ja eigenlijk het was moeilijk, omdat als je zonder familie zonder uhm ja was ook moeilijk. Je moet ook uh jou familie missen uhm daarom ook uh beetje minder (zegt iets onverstaanbaars) dat is wat het was, was echt moeilijk echt moeilijk leven. (RT).

Vele jongeren hadden, zoals bovenstaand benoemd, een goede band met de begeleiders. Dit zorgde ervoor dat sommige begeleiders ook gezien werden als familie, waardoor deze last voor een deel weggenomen kon worden. Daarnaast vond respondent D het prettig dat hij bij YOIN eindelijk een vaste woonplek had, in tegenstelling tot de vele verhuizingen binnen azc's.

Het samenwonen met andere onbekende alleenstaande minderjarige vluchtelingen verliep niet altijd even soepel. Zo hadden enkele jongeren andere verwachtingen. " Ik zou misschien op mijzelf gaan wonen, mijn eigen ding gaan doen. Mijn eigen keuken hebben, mijn eigen slaapkamer. Dus... ik vind het niet altijd leuk om met meerdere mensen te wonen" (RX). Daarnaast waren sommige jongeren onvoldoende op de hoogte van de Nederlandse gebruiken, gewoonten en rituelen: "Uhm weet ik niet wat doe jij in Nederland, wat is belangrijk weet ik niet" (RA).

De communicatie was vaak lastig omdat de jongeren geen of onvoldoende Nederlands spraken. "Vanaf begin alleen uhm toen ik niet goed de taal kennen was beetje moeilijk, maar toen ik heb die taal gevolgd. Alles is open weet je, taal is de sleutel van alles. Kan je contact met iedereen en uhm kan ook werk vinden, je kan alles" (RC). Als de jongeren eenmaal de taal hebben geleerd is het voor hen een stuk makkelijker om een plek te vinden binnen de Nederlandse samenleving.

Schoonmaken

Het wonen met meerdere, verschillende jongeren zorgde in veel gevallen voor negatieve ervaringen op het gebied van schoonmaken. Volgens respondent B was niet iedereen even schoon. Daarnaast hield niemand zich aan de gemaakte afspraken rondom het schoonmaken.

Sommige jongeren hebben ook positieve ervaringen.

Zaterdag was bij ons schoonmaak dag bij ons was het. Gewoon echt moeten met z'n drieën thuis zijn. Of begin van de dag of op het eind van de dag. Zaterdag moeten we gewoon van de schoonmaken. Ja, dan was gewoon alles weer netjes opgeruimd en schoon. (RD).

De werkbaarheid en het effect van het maken van schoonmaakschema's is heel divers. Zo geeft respondent E aan dat niemand de regels volgde, terwijl respondent N aangeeft dat het altijd op de deur wordt geplakt en iedereen vervolgens zijn eigen ding doet.

Op de KWG was het schoonmaken lastig. " Wij hadden rooster, maar is gewoon niet genoeg. Als je gewoon 1 mensen moet 1 woonkamer per week, 1 woonkamer of wc schoonmaken. Dat is niet genoeg" (RW). Desbetreffende jongere is van mening dat er in een huis met 12 man vaker schoongemaakt dient te worden. Respondent O geeft aan dat het lastig is om het schoon te houden met zoveel jongens.

Koken en samen eten

Het samen (voorbereiden van) eten werd in elk huis anders aangepakt. Uit de interviews blijkt dat een groot deel samen met de andere jongeren en eventueel begeleiders at. "We waren gewoon vaak aan het eten met elkaar, dus het was gewoon een van de leukste" (RN). Ook met het doen van de boodschappen werd het totale bedrag gedeeld met alle jongeren (RT).

Onderling hadden de jongeren hierin een verdeling bedacht, namelijk dat er 2 jongeren koken en de andere 2 afwassen (RF). Of dat er een jongere goed kon koken en dit voor zijn plezier dan ook bijna altijd deed (RJ).

Anderen jongeren gaven aan minder behoefte te hebben aan het gezamenlijk eten. "Nee, zij gingen samen koken en ik was dan alleen. . . . Ik vond het wel oké, mij boeide het niet" (RB).

Ook op de KWG werd er geregeld samen gegeten. Zo vertelde respondent M dat zij een kookschema hadden en er dagelijks één jongen en één meisje moesten koken. Het was dan wel lastig om voor 12 man tegelijk voldoende te koken.

Soms werd de grote groep ook opgedeeld in kleine groepen. "Gingen we dan...misschien niet persé met z'n allen, maar dan wel uh, in kleine groepjes" (RO). De jongeren hielden grotendeels vast aan de eetpatronen van hun eigen cultuur.

Dagbesteding

Alle jongeren hebben gedurende hun periode bij YOIN op de ISK gezeten. Voor de meeste jongeren was het moeilijk om de Nederlandse taal te leren, vooral omdat zij met klasgenoten die dezelfde afkomst hadden in hun moedertaal communiceerde. Dit was ook meestal het geval op de KWE/KWG. Daarnaast ontbrak het bij enkele jongeren aan motivatie: "En uh, toen, toen werd ik

gemotiveerd door mijn mentor. Dat school belangrijk is, dat ik naar school moet uh, omdat ik jonger ben" (RX).

Respondent O (persoonlijke communicatie, 11 april 2022) is doorgestroomd naar een Nederlandse middelbare school. Hij geeft aan daar de Nederlandse taal écht geleerd te hebben en dat het op de ISK gewoon heel lastig was.

Voor veel jongeren was het lastig om de dag in te vullen nadat zij terugkwamen van school. "Geen idee wat ik nou allemaal kan doen zeg maar, waar je activiteiten kan doen ofzo. Alleen maar rondlopen" (RB). De jongeren hadden gedurende de dag veel aan zowel jongeren waar zij mee samen woonden, als aan jongeren in nabijgelegen huizen. Voorbeelden van dingen die zij zoal samendeden zijn: voetballen, chillen, gamen, wandelen, naar de stad gaan, spelletjes doen of zwemmen. Daarnaast kunnen ze steun ervaren bij elkaar door overeenkomende feestjes:

"Bijvoorbeeld wij hebben veel feestje in ons cultuur zeg maar, wij feestje vieren samen dus" (RJ).

Voor veel jongeren was het chillen op dat moment zelf prima, alhoewel het vaak lastig was om de dag volledig en nuttig te vullen. Respondent N gaf aan het chillen in die periode goed te vinden, maar dat dit ook een van de dingen is waar hij tot op de dag van vandaag nog spijt van heeft. In zijn ogen had deze tijd nuttiger besteed kunnen worden, door onder andere de Nederlandse cultuur beter te leren kennen.

Enkele jongeren waren door de begeleiders ingeschreven bij een sportvereniging, andere kozen ervoor zelfstandig te sporten. Daarnaast hadden sommige jongeren gedurende hun periode op de KWE een bijbaan, bijvoorbeeld in een fastfoodketen, in de supermarkt of in een restaurant. Niet voor iedereen verliep het vinden van een bijbaan soepel: "Ik was uh... het was moeilijk om te krijgen. . . . Ja. Als je andere taal spreekt, dan uh, 16 jaar bent, waar kan je werken? Als je solliciteert bij de jumbo word je gelijk niet aangenomen" (RF).

Op de KWG is er een gelijkwaardig beeld geschetst zoals hierboven staat beschreven. Ook hier hadden jongeren in het ondernemen van activiteiten veel aan elkaar. Anderzijds had respondent W hier geen behoefte aan: "Ik wil gewoon liever binnen thuis, gewoon beetje uh opdracht maken, huiswerk gewoon maken. Niet veel dingen met andere mensen". Hieruit wordt duidelijk dat alle jongeren andere verwachtingen en behoeftes hebben.

Respondent U gaf aan dat er de hele dag niks te doen was op de KWG. "En toen hadden we geen wifi, geen internet thuis. Geen tv hadden we ook. Ja we hadden helemaal niks. . . . Het was ook geen spelletjes of zo. . . . we konden ook niet naar buiten gaan, omdat we... niet de omgeving wist" (RU). Dit hangt samen met dat er op de KWG weinig activiteiten werden ondernomen.

Contact tussen jongeren onderling

De communicatie tussen jongeren onderling verliep erg wisselend. Hierin is een verschil op te merken in jongeren die dezelfde moedertaal spreken en jongeren die verschillende moedertalen hebben.

We spraken ook allemaal dezelfde taal. Ben ook in Syrië opgegroeid. Dus dan uh, dus dan ook zelfde taal, zelfde dialect en ook zelfde cultuur ongeveer. Zelfde gedachtes, dus dat was uh, het was niet zo moeilijk om met elkaar te communiceren. (RF).

Wat geregeld in de interviews is teruggekomen is dat de jongeren waar mogelijk in hun moedertaal communiceren met elkaar. Alleen op de momenten dat de begeleider langskwam werd er Nederlands gesproken, omdat dit dan van hen verwacht werd. Sommige jongeren denken dat het beter is als je met jongeren uit andere landen woont, zodat je de Nederlandse taal sneller onder

controle krijgt (RT). Anderzijds leverde het wonen met jongeren van andere landen ook de nodige frustraties op. "Ja communicatie ging mis, want niemand spreekte de taal en we konden niet samen communiceren, zo zeg maar" (RB).

Wat hebben jongeren geleerd bij YOIN?

Over het algemeen hebben de jongeren gedurende hun verblijf veel bij YOIN geleerd, zowel van begeleiders als huisgenoten of geheel zelfstandig.

Zo heeft een groot deel van de jongeren geleerd om zelfstandig te worden.

Uh... dingen regelen. . . . Uh... hoe je zelf afspraak moet maken. Hoe je moet... iemand moet bellen. Of hoe je... dingen regelen zoals uh, zelf verzekeren. Of uh... het was allemaal nieuw voor ons... Uh... Ja. ... Alles eigenlijk (lacht). . . . Ja, hoe je met geld moet omgaan, hoe je moet sparen, hoe je moet boodschap maken... (RU).

Ook heeft een deel van de jongeren geleerd om verantwoordelijkheid te nemen: " Nou misschien als je, ja over de keuze, als je keuze wil maken dan ben je ook daar verantwoordelijk voor" (RF).

Veel jongeren hebben geleerd hoe ze moeten koken, schoonmaken en hoe ze de was moeten doen. In het land van herkomst hoefde enkele jongeren dit niet te doen, omdat er de cultuur heerst dat dit een taak is van de vrouw (RL). Daarnaast was de wasmachine voor velen een nieuwe manier om de was te doen. Manieren waarop jongeren deze huishoudelijke taken leerden, was onder andere het kijken van filmpjes op YouTube, het samen doen met de begeleider en/of huisgenoten of door het te vragen aan hun ouders via telefonisch contact.

Daarnaast hebben ze de Nederlandse taal geleerd en hebben ze inzicht gekregen in de Nederlandse cultuur. Zo geeft respondent T aan dat hij heeft geleerd hoe je kan omgaan met de burens. De begeleider stimuleerde dit contact met de burens vorm te geven, bijvoorbeeld door het geven van een buurtfeest (RS). Daarnaast heeft respondent P geleerd eerlijk te zijn, iets wat in de Nederlandse cultuur gebruikelijker is.

Ondanks dat het samenwonen met andere alleenstaande minderjarige vluchtelingen niet altijd soepel verliep, hebben enkele jongeren hierdoor wel geleerd hoe ze met anderen moeten samenwonen. "je moet leren want je moet altijd begrijpen dat, dat, dat de andere zeg maar niet iedereen hetzelfde als jou denkt zeg maar" (RE).

Een deel van de jongeren geeft aan op de KWE of KWG geleerd te hebben hoe zij afspraken moeten maken en brieven moeten lezen, waardoor zij dit nu bijna allemaal zelfstandig kunnen. In het begin werden de afspraken vaak gemaakt door de begeleiders. Op het moment dat jongeren hier klaar voor waren deden de jongeren het samen met de begeleiders. Op deze manier hebben zij geleerd om dit uiteindelijk zelfstandig te doen.

Er is een enorm cultuurverschil als er wordt gesproken over het op tijd verschijnen bij afspraken. In de meeste landen waar de jongeren vandaan komen zijn er volgens respondent O tijds marges van 2 uur. Veel jongeren moesten in het begin dan ook wennen aan het feit dat Nederlanders altijd op tijd zijn bij afspraken: "In het begin kon ik me niet echt goed aan de afspraken houden.... Maar uh, ik heb het mezelf moeten leren. Van echt elke keer... gewoon echt op tijd aanwezig te zijn" (RF).

Voor sommige jongeren is de Nederlandse cultuur normaal geworden, waardoor ze als ze hun land bezoeken er niet tegen kunnen dat anderen te laat zijn (RE). De begeleiders stimuleerde de jongeren om eigen verantwoordelijkheid te nemen in het op tijd komen bij de afspraken.

Deelvraag 2

Hoe gaat het nu met de jongeren, kijkend naar de thema's wonen, gezondheid, school, ontspanning en werk?

Ja ik ben echt moe, maar uiteindelijk heb ik alles verdiend wat ik nodig heb. Uhm wat wou ik hebben, had ik mijn doel is eigenlijk wat ik wou de twee jaar moest ik halen, heb ik gehaald. Mijn rijbewijs heb ik gehaald, mijn diploma heb ik gehaald en mijn stage heb ik ook gehaald en uhm heb ik ook echt goede cijfer gehaald: 7,8 heb ik gehaald. . . . Dat vind ik superleuk en uhm ja, hard gewerkt maar krijg ik, heb ik ook een beloning gekregen. (RL).

In de resultaatbeschrijving van deelvraag 2 worden de thema's uit de deelvraag apart van elkaar toegelicht.

Wonen

Woonplek

"Ik ben ook zeg maar gewend om alles zelf te doen. Dus ik vond het wel fijner om een eigen huis... of om op mezelf te gaan wonen eigenlijk" (RP)

Kijkend naar de woonplekken waar de jongeren nu wonen, wonen 14 jongeren zelfstandig. Dit varieert van een (1-kamer) appartement, flat, of een kleine studio. 3 jongeren wonen samen met één of meerdere huisgenoten, waarvan één jongere de voorkeur heeft om alleen te wonen. 6 jongeren gaven aan dat zij nu bij hun ouders wonen, vaak samen met het hele gezin. Sommige van deze jongeren zou graag weer zelfstandig willen wonen, maar in deze huidige tijd is het moeilijk om een woonplek te vinden. Nadat er gezinshereniging heeft plaatsgevonden zijn de jongeren verplicht minstens één jaar met het gezin samen te wonen. Voor sommige jongeren was de overgang van het zelfstandig wonen terug naar familie lastig: "Het huis was super klein. Ik ben ook zeg maar gewend om alles zelf te doen. Dus ik vond het wel fijner om een eigen huis... of om op mezelf te gaan wonen eigenlijk." (RP). Andere jongeren vinden het juist fijn om samen met hun ouders te wonen (RS).

Koken & schoonmaken

De meeste zelfstandig wonende jongeren geven aan dat zij zelf hun eigen maaltijden koken, waarbij sommige jongeren ook wel eens bij hun ouders eten. Bij jongeren die bij hun ouders inwonen, zegt één jongere dat zijn moeder meestal kookt (RA), en een andere jongen zegt dat hij om en om kookt met zijn vader of vriendin (RT). Over het algemeen worden er gezonde maaltijden bereid: "Maar nu, nu is het uh, nu kan ik best wel, beter dan toen, koken. . . . En dan kijk ik gewoon of op Albert Heijn recepten... . . . of maak ik uh, pasta, maak ik gewoon...taco's" (RF).

Betreft het schoonmaken geven de meeste jongeren aan dat zij hun eigen woonplek goed schoonhouden. Eén jongere geeft aan dat het schoonmaken nog lastig is om dat perfect te krijgen (RP). Een aantal jongeren geeft aan dat zij één dag in de week vrijhouden om het huis schoon te maken. Waarbij sommige jongeren het alleen in hun vrije tijd doen of pas als het vies is, zijn er ook jongeren die elke dag schoonmaken. Zij vinden schoonmaken ook leuk en doen dit graag.

Ja, nu heb ik uh, doe ik een dag per week waar ik ga alles schoonmaken in het huis, ga ik de was doen, ga ik mijn kleding wassen. En uh, ja... die dag laat ik alleen voor mezelf en voor mijn huis zeg maar. (RP)

Afspraken & brieven

"Ja dat doe ik voor mijzelf en ook voor mijn ouders. Soms loop ik ook gewoon vast maar goed nu kan ik gewoon bellen en vragen hoe dat zit, wat dat betekent en zo" (RN)

Naast bovenstaand citaat geven de meeste jongeren ook aan dat zij nu zelf hun brieven lezen en afspraken maken, dit doen zij helemaal zelf. Respondent L geeft aan dat als hij sommige dingen toch nog lastig vindt, hij hulp kan zoeken bij vluchtelingenwerk. En ook respondent K* heeft gezegd dat hij sommige brieven nog lastig vindt. Hij gaat dan naar het wijkteam als hij er zelf niet uitkomt.

Contact begeleiders

Meer dan de helft van de jongeren geeft aan nu nog steeds contact te hebben met zijn of haar mentor of een begeleider. Het contact wordt voornamelijk telefonisch onderhouden, daarnaast spreken sommige jongeren nog af met hen. Zes jongeren geven aan dat zij nog steeds contact hebben, omdat zij soms nog hulp nodig hebben: "Weet je soms krijg je sommige brief gewoon van de IND ofzo. ... Je durft het niet om iets te doen . . . om de daar te doen, zo zo. Wanneer ja wanneer durf ik niet . . . uhh dan vraag ik gewoon ja" (RI). Sommige jongeren hebben met name praktische vragen die zij stellen aan hun oude mentor, bijvoorbeeld over huisvesting, meegaan met een afspraak in het ziekenhuis of soms helpen met brieven op de computer. Respondent W geeft tot slot aan dat zij wel eens haar oude begeleider om hulp vraagt om een afspraak voor haar te maken, omdat haar beltegoed snel op gaat als zij moet wachten voordat zij aan de beurt is. De meeste jongeren geven aan dat zij het contact met hun oude begeleiders prettig vinden.

Contact burelen

"Wij hebben contact met hem, als jij gewoon iets feestje hebben. Voor ons feest is veel. Ja gewoon uitnodigen, ja gewoon als jij last hebben gewoon alsjeblieft sorry of gewoon respect" (RA).

Over het contact met de burelen zijn er verschillende ervaringen. De meeste jongeren hebben heel sporadisch (begroeten als zij elkaar zien bijvoorbeeld) tot geen contact met hun burelen. De redenen hiervoor is dat burelen niet veel aanwezig zijn of dat de jongere zelf weinig thuis is. Wel zijn er 2 jongeren die aangeven dat zij een whatsappgroep hebben met omwonenden: "Ja, die andere zijn goeie. We hebben ook groep Whatsapp, . . . als iemand iets nodig gaat gewoon typen" (RC).

2 jongeren geven aan dat zij soms een negatief contact hebben met één of een paar burelen. Zo zegt respondent C ook het volgende: "Maar die beneden hier en heb ik niet goed contact met hun. . . . Nee niet goed. Die man die onder mij is beetje racist man" (RC).

Er zijn ook jongeren die aangegeven hebben wel een prima contact te hebben met burelen. Dit verschilt van even een klein gesprekje als zij elkaar tegenkomen tot elkaar soms vragen om hulp met kleine dingen. En daarnaast zijn er 3 jongeren die een heel goede relatie hebben met hun burelen: "Ja. Goede, want uh. . . . Hebben echt lieve burelen. Ja. Uh... zijn... vrouw is Italiaans, man is Nederlander. . . . Ja ze zijn echt lief. Soms koken we ook samen, Italiaans eten" (RU).

Gezondheid

Medische instanties

"Heel veel dingen kan ik alleen zelfstandig doen. Ik kan langskomen of bellen, dus is nu niet moeilijk" (RB).

Veel jongeren hebben net zoals bovenstaand citaat verteld dat zij zelfstandig afspraken maken bij bijvoorbeeld de huisarts en tandarts. Er is niet onderzocht hoe vaak jongeren dit doen of wanneer zij langsgaan bij medische instanties. Toch zijn er een paar jongeren die het nog lastig vinden om een afspraak te maken, maar kunnen dit uiteindelijk wel zelfstandig doen. Zo zegt respondent G: "Ik ga

het schrijven of met uh, tolk, of met uh Arabische tolk hier. . . . Ja met de telefoon. . . . En dan ik ga schrijven wat ik wel, daarna ik ga bellen" (RG). En respondent S geeft aan dat hij het niet leuk vindt om afspraken te maken: "Nog steeds, ik vind het nog steeds lastig om afspraak te maken. . . . Om bellen, ik bel om bellen... bellen gewoon afspraak maken. Of online doen. . . . Vind ik nog steeds lastig maar ja" (RS).

Ziekmelden

Bijna alle jongeren geven aan dat zij zich ziekmelden als zij niet naar bijvoorbeeld school of werk kunnen: "Jaa als je ja als je ik ziek ben ja ik meld gewoon zelf ja. Ik ben nu eigenlijk uh ... (lacht) al uh al ouder dus ja ik niet kleine jongetje" (RI). Respondent P zegt dat hij zich niet ziekmeldt, maar dat hij wel belt en in overleg afsprekt of hij moet komen werken: "Ik meld sowieso niet ziek. Ik bel gewoon en dan zeg ik dat ik vandaag... geen motivatie heb voor werk. Als ik toch naar werk moet gaan, ga ik wel. Anders niet" (RP).

School

De meeste jongeren zijn op dit moment nog bezig met een mbo-opleiding, variërend van niveau 2 tot niveau 4. De richtingen die jongeren kiezen zijn zeer divers: van sociale opleidingen tot het werken met de handen.

Naast de jongeren die bezig zijn met een mbo-opleiding, zijn er ook 3 jongeren die een hbo-opleiding volgen. Daarnaast is een andere jongere* van plan binnenkort te starten met een hbo-opleiding. Respondent P geeft aan dat hij de hbo-opleiding als pittig ervaart. Hij slaapt minder en is veel gestrest.

De meeste jongeren proberen het hoogst haalbare uit zichzelf te halen op het gebied van school. "Ja, ja ik vind het belangrijk voor mijn toekomst..." (RB).

Ontspanning

Over het algemeen kunnen de meeste jongeren op dit moment ontspanning opzoeken. Voor enkele jongeren is het een uitdaging om ontspanning te realiseren in hun vaak drukke dagplanning.

De soorten ontspanning zijn zeer divers. Sommige jongeren vinden ontspanning binnen de sportsector, terwijl voor andere jongeren juist het chillen met vrienden tot ontspanning leidt.

Respondent P vindt zijn ontspanning binnen de sportschool, wat hij erg serieus neemt: "Ik gymmen, ik heb een eigen coach. . . . Ja ja, sportschool. Ik heb dan uh, een uh mentaal coach, voeding coach en ja, sportcoach".

Werk

Op het gebied van werk zijn er enkele verschillen tussen de jongeren waar te nemen.

Zo zijn er vier jongeren gestopt met school, die nu 5 tot 6 dagen in de week werken. Twee van deze jongeren werken naar aanleiding van hun behaalde diploma op niveau 1 of 2.

Naast de jongeren die fulltime werken, zijn er ook jongeren die een bijbaan hebben. Deze bijbaan combineren zij dan met hun opleiding. Deze bijbanen variëren van het werken in een winkel, in de horeca of in de logistieke sector. Daarnaast heeft respondent K* een bijbaan bij Kansmakers, waar hij mensen helpt om stage en/of werk te vinden. Daarnaast is hij vrijwilliger bij de GGZ waar hij boekjes maakt voor vluchtelingen over hoe zij om kunnen gaan met stress.

Het combineren van werk, school en ontspanning is niet altijd even makkelijk:

Toch wel af en toe. Toch wel van zo ben er echt klaar mee. Dan ja, ik wil gewoon stoppen mee, ik heb zelfde ritme, ik heb zelfde routine. Maar dan denk ik ook, ja weet je... Wel doorzetten, maar ga je wel later wat verdienen. Je gaat later wat behalen. (RP).

Deelvraag 3

In hoeverre hebben de jongeren een Nederlands netwerk opgebouwd?

Om het (Nederlandse) netwerk in kaart te brengen is er gebruik gemaakt van de werkvorm system mapping (Van 't Veer et al., 2021, p. 157). Bij deze werkvorm wordt er onderscheid gemaakt tussen een sterke relatie (binnenste cirkel) en een zwakke relatie (buitenste cirkel). Afbeeldingen van deze formulieren zijn opgenomen in het databoek. Op basis daarvan wordt er antwoord gegeven op de deelvraag.

In Figuur 8 is inzichtelijk gemaakt in hoeverre jongeren op dit moment een Nederlands netwerk hebben. Er is niet gevraagd naar de precieze aantallen van het netwerk. Dit betekent dat er bijvoorbeeld 10 jongeren een sterke relatie hebben met Nederlandse vrienden, variërend van één tot meerdere personen.

Figuur 8

Overzicht Nederlands netwerk jongeren

	Aantal jongeren met een sterke relatie	Aantal jongeren met een zwakke relatie	Totaal
Nederlandse vrienden	9 – 1*	6	16
Oud-begeleider/mentor	12 – 2*	7 – 2*	23
Contacten school: Docenten	1 – 3*	8	12
Klasgenoten	2 – 1*	9 – 1*	13
Contacten sport	2	3	5
Vluchtelingenwerk	1	6 – 2*	9
Buren	1 – 1*	2	4
Wijkteam	1	1 – 1*	3
Huisgenoten		1*	1
Collega's	2	7 – 1*	10
Overige begeleiders	1	3	4
Partner + familie	1		1

Volgens begeleider YOIN 14 is het opbouwen van een Nederlands netwerk in de praktijk moeilijk te realiseren (persoonlijke communicatie, 21 maart 2022). Dit blijkt ook uit ervaringen van enkele jongeren. Daarbij geven jongeren aan dat het opbouwen van een niet-Nederlands netwerk voor hen makkelijker is. Een aantal jongeren geeft aan dat zij graag een groter (Nederlands) netwerk zouden willen, anderen hebben hier geen of minder behoefte aan.

Sommige jongeren hebben hulp nodig bij praktische zaken, zoals afspraken maken of brieven lezen. Bijna alle jongeren gaven aan hulp te kunnen vragen binnen hun eigen netwerk. Dit loopt uiteen van (Nederlandse) vrienden, familie, tot oud-begeleiders en vluchtelingenwerk. Voor sommige jongeren is het niet altijd even makkelijk om hulp te vragen:

Ja, meestal wel, probeer ik het wel gewoon zelf uit te zoeken. Want dan voel ik mij gewoon daar beter over. . . . Ik ben niet zo... Vind het vaak dan... Uh... wil niet zeggen niet netjes, maar dat ik een beetje uh, schuldgevoel heb als ik aan mensen moet vragen om dingen voor mij te doen. . . . Tuurlijk heb ik af en toe, dat ik iemand om een gunst vraag. Maar dat gebeurt ook, dat zij eerst bij mij iets vragen. Maar ja, ik weet dat, met vrienden zijn we er

gewoon voor elkaar. Uh, we willen ook elkaar altijd helpen, als het even niet uitkomt. Maar voor de rest probeer ik het wel gewoon zelf uit te zoeken. (RO).

Een belemmering in het contact met Nederlanders is de taal. Sommige jongeren zijn nog onzeker over hun taalvaardigheid. Hierdoor zijn zij bang zijn om dingen fout te zeggen, wat leidt tot schaamte. "Wat jullie zich beetje schamen, mensen gaat lachen. Ja wat lachen, is niet mijn taal." (RC). Dit geldt echter niet voor alle jongeren. Sommige jongeren proberen juist de taal te spreken om zichzelf op deze manier verder te ontwikkelen.

Conclusie

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op de deelvragen wat uiteindelijk leidt tot het beantwoorden van de hoofdvraag:

Hoe gaat het nu met de jongeren die in 2016 tot en met 2018 zijn uitgestroomd en hoe kijken ze terug op hun periode bij YOIN?

Terugblik op de periode bij YOIN

Kijkend naar de resultaten van de begeleiding, kwam naar voren dat de meeste jongeren een goede tot bijzondere relatie hadden met de begeleiders. Zo noemden jongeren hun begeleiders 'familie'. De jongeren gaven aan dat de begeleiders bereikbaar waren om hen te helpen bij vraagstukken die ze tegenkwamen in hun dagelijks leven en dit ook regelmatig aanboden. Begeleiders gingen met hen eten of namen de jongeren mee op uitje. Dit zorgde ervoor dat de band tussen jongeren en begeleiders werd verstevigd waardoor de drempel voor jongeren lager werd om hulp te vragen of zorgen te delen.

Echter zijn er ook negatieve ervaringen van jongeren met betrekking tot de begeleiding. Zo hebben niet alle jongeren ervaren dat zij hun begeleiders om hulp konden vragen. Dit kwam doordat de jongeren het gevoel hadden dat de begeleiders weinig bereikbaar waren; ze zaten veel achter de laptop, kwamen weinig langs of zaten geregeld in het kantoor. De jongeren zijn niet altijd op de hoogte van wat de begeleider achter de laptop doet, waardoor de jongeren soms het gevoel krijgen dat ze niet voldoende geholpen worden. Mede doordat de jongeren vaak veel vragen hadden, was de aanwezigheid en de hulp in hun ogen niet altijd voldoende. Hierdoor moesten zij soms langer wachten op antwoorden of hulp, wat sommige jongeren niet prettig vonden. Daarbij maakte de taalbarrière het soms lastig voor zowel jongeren als begeleiders om de juiste hulp te bieden en ontvangen, doordat zij elkaar niet altijd even goed konden begrijpen. Het zou helpend zijn als jongeren weten waar een begeleider druk mee is.

Daarnaast benoemde een jongere dat hij behoefte had aan strenger optreden tegen drank- en drugsgebruik. Dit kan worden verklaard doordat jongeren vanuit hun thuisland gewend zijn aan een strengere aanpak. Jongeren die naar Nederland komen nemen hun eigen waarden en normen van de cultuur mee, maar moeten ook wennen aan de Nederlandse cultuur. Dit kan verwarrend zijn voor de jongeren, wat maakt dat zij van mening kunnen zijn dat de begeleider strenger, of juist minder streng moeten optreden (Sliedrecht & Terlouw, 2019). Zo gaf een andere jongere aan dat de begeleiders juist té streng waren. De overige jongeren gaven aan dat begeleiders op zoek gingen naar mogelijkheden om dingen op te lossen. Hieruit blijkt dat er geen eenzijdig beeld is ontstaan over de omgang tussen jongeren en begeleiders.

Op het gebied van wonen gaven jongeren een wisselend beeld. Het schoonmaken van de algemene ruimtes bleek een lastige kwestie voor veel jongeren, omdat jongeren een ander beeld van frequentie en manier van schoonmaken hadden. Dit maakt dat jongeren hier over het algemeen negatief op terugkijken.

Kijkend naar de invulling van de dagen gingen alle jongeren naar de ISK. Een aantal jongeren gaven aan dat zij de verwachting hadden in Nederland te kunnen gaan werken, wat in verband met leerplicht niet mogelijk is. De jongeren hebben vaak, voordat zij naar Nederland komen, een beeld van Nederland gecreëerd. Het beeld hoe dit daadwerkelijk wordt ervaren botst dan met de gestelde verwachtingen (Berk et al., 2010, p. 9). Er valt geen conclusie te trekken over hoe jongeren terugkijken op een zinvolle dagbesteding. Wel is duidelijk dat de jongeren, tijdens hun verblijf bij

YOIN, weinig kennis hadden over de gebruiken, gewoonten en rituelen van de Nederlandse cultuur. Enkele jongeren gaven aan dit gemist te hebben.

Het contact tussen de jongeren onderling was over het algemeen positief. Er waren soms frustraties en/of botsingen, die voornamelijk toe te schrijven zijn aan de communicatie en het niet begrijpen van elkaar. Deze frustraties werden, eventueel met hulp van de begeleider, uitgesproken en opgelost.

De jongeren hebben bij YOIN geleerd om zelfstandig te worden, verantwoordelijkheid te nemen, huishoudelijke taken te doen en samenwonen met huisgenoten. Daarnaast hebben de jongeren de taal en het op tijd komen bij afspraken geleerd. De manier waarop zij dit hebben geleerd varieert van de hulp van begeleiders, het kijken van YouTube filmpjes, het zelf proberen tot het leren van huisgenoten. Jongeren leerden van begeleiders door het krijgen van instructies of modeling. De jongeren kijken positief terug op de dingen die zij geleerd hebben, wat maakt dat zij het nog steeds toepassen.

Hoe gaat het nu met de jongeren?

De meeste jongeren wonen momenteel zelfstandig of samen met hun ouders. Over het algemeen geven de jongeren aan dat het goed met hen gaat dat zij tevreden over het leven dat zij leiden.

Sommige jongeren die op de KWE hebben gewoond geven aan daar geleerd te hebben van begeleiders om het contact met burens te onderhouden. De begeleiders maakten de jongeren bewust van het feit dat zij rekening dienen te houden met hun burens. Op dit moment varieert het in hoeverre jongeren contact hebben met burens. Dit gaat van sporadisch contact, naar een goede band tot ook negatieve ervaringen.

Op dit moment lukt het de meeste jongeren om zelfstandig afspraken te maken bij diverse (medische) instanties en brieven zorgvuldig te lezen en begrijpen. Sommige jongeren geven aan hier nog moeite mee te hebben. Een enkeling probeert het zelf, terwijl anderen hierbij hulp vragen aan bijvoorbeeld vrienden, vluchtelingenwerk of oud-mentoren. Hieruit kan gesteld worden dat de meeste jongeren zelfredzaam zijn.

Over het algemeen lukt het de jongeren om een mbo-opleiding af te ronden, waarbij sommige jongeren zelfs zijn doorgestroomd naar het hbo. De motivatie van jongeren is wisselend, maar over het algemeen zijn de jongeren gemotiveerd om te werken aan hun toekomst.

Sommige jongeren geven aan moeite te hebben om een balans te vinden tussen school, werk en ontspanning. De oorzaak hiervan is dat zij vaak drukke dagen hebben. Het lukt de jongeren meestal wel om te ontspannen.

Nederlands netwerk

De meeste jongeren hebben een Nederlands netwerk opgebouwd, dit varieert in hoeveelheid. De meeste contacten bestaan uit oud-begeleiders en Nederlandse vrienden. Bijna alle jongeren kunnen binnen het eigen netwerk (zowel Nederlands als niet-Nederlands) om hulp vragen bij praktische zaken, zoals bij oud-begeleiders, vluchtelingenwerk of vrienden. Sommige jongeren voelen zich echter bezwaard of schamen zich voor hun Nederlandse taalvaardigheid om hulp te vragen.

Slotconclusie

Over het algemeen kijken de jongeren met veel dankbaarheid, tevredenheid en plezier terug op hun periode bij YOIN. In hun dagelijks leven maken ze veel gebruik van de vaardigheden die ze bij YOIN hebben opgedaan. Er zijn veelal positieve ervaringen over de begeleiding en het wonen, echter zijn er ook dingen die beter kunnen. Op dit moment gaat het met het overgrote deel van de

jongeren goed. De jongeren kunnen zelfstandig hun leven leiden en zijn op weg naar een mooie toekomst.

Aanbevelingen

Uit de conclusie komen enkele verbeteringsuggesties naar voren die in de praktijk kunnen worden toegepast, zodat de alleenstaande minderjarige vluchtelingen een nóg fijnere tijd hebben bij YOIN. De focus zal eerst liggen op de positieve punten, waarnaar vervolgens de verbeteringsuggesties zullen worden opgesomd. De verbeteringsuggesties zijn gebaseerd op de mening van jongeren die vier tot zes jaar geleden zijn uitgestroomd. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat onderstaande verbeteringsuggesties op dit moment al in de praktijk zijn toegepast.

Positieve punten

- ☺ De begeleiders waren beschikbaar, boden goede hulp en investeerden in het opbouwen van een fijne relatie met de jongeren;
- ☺ Er werden voldoende leuke activiteiten ondernomen met jongeren op de KWE;
- ☺ De jongeren hebben veel kunnen leren in de tijd dat zij op de KWG/KWE woonde.

Verbetersuggesties

- ✓ Jongeren vertellen dat begeleiders geregeld achter de laptop of in het kantoor zitten. De jongeren ervaren dat zij daardoor niet altijd hulp kunnen vragen, omdat zij het gevoel hebben dat begeleiders niet beschikbaar zijn. Door te benoemen wat je als begeleider aan het doen bent en waarvoor, begrijpen jongeren dit beter.
- ✓ Jongeren geven aan soms weinig te weten over de Nederlandse gebruiken, gewoontes en rituelen om voldoende te kunnen integreren in de maatschappij. Het is belangrijk om hier meer aandacht aan te besteden. Denk bijvoorbeeld aan het gezamenlijk bereiden van Nederlandse gerechten, het geven van uitleg ten behoeve van Nederlandse feestdagen en jongeren Nederlandse steden laten verkennen.
- ✓ De jongeren hadden gedurende hun verblijf bij YOIN niet altijd een zinvolle dagbesteding. Het was voor hen niet altijd duidelijk wat Nederlandse jongeren doen. In het belang van de integratie en de toekomst voor de jongeren is het belangrijk om samen met hen te kijken naar een zinvolle dagbesteding. Daarnaast geven jongeren die op de KWG hebben gewoond aan dat er weinig activiteiten worden ondernomen en dat er onvoldoende (spel)materiaal beschikbaar is. Hier kan meer aandacht aan besteed worden.
- ✓ Tot slot vertelden jongeren dat de begeleiders sommige taken voor de jongeren deden, in plaats van met de jongeren samen. Dit gaat bijvoorbeeld over het maken van afspraken. Door dit zoveel mogelijk samen te doen, leren jongeren dit sneller zelfstandig.

Discussie

Na het doen van onderzoek zijn er punten die ter discussie gesteld dienen te worden.

Eerder is benoemd dat sociaal wenselijke antwoorden bij alleenstaande minderjarige vluchtelingen een risico is. Jongeren kunnen het vanuit hun eigen cultuur niet gewend zijn om eerlijke antwoorden te geven, omdat dit door hen als onbeleefd wordt gezien. De onderzoekers zijn alert geweest op sociaal wenselijke antwoorden en hebben goed doorgevraagd, maar het is niet met zekerheid vast te stellen dat de jongeren eerlijk zijn geweest over het wonen op de KWE/KWG of hun mentor, waar de meesten nog contact mee hebben. De resultaten kunnen hierdoor een vertekend beeld geven.

De onderzoekers hoopten vooraf een representatieve groep te interviewen. Achteraf blijkt dat het overgrote deel van de jongeren op een KWE heeft gewoond. Daarbij hebben de onderzoekers alleen gesproken met jongeren die nog contact hebben met een begeleider of mentor. Het is hierdoor niet vast te stellen hoe de jongeren die buiten beeld zijn terugkijken op hun periode bij YOIN en hoe het nu met deze jongeren gaat. Dit kan een minder representatief beeld geven, wat een negatieve invloed heeft op de generaliseerbaarheid.

De onderzoekers hebben de interviewgids gebruikt als leidraad voor het interview, echter is het aansluiten bij wat de jongeren vertelden, volgens de onderzoekers en M. Hinssen, belangrijker. De valkuil hierbij is dat niet elk onderwerp even vaak naar voren komt in de interviews. Volgens A. Kemper (persoonlijke communicatie, 11 mei 2022) kan de mening van één persoon in kwalitatief onderzoek gelijk staan aan de mening van meerdere personen. Om deze reden is ervoor gekozen om te kijken naar de relevante punten van individuele personen.

Ten tijde van het werven van jongeren via medewerkers, zijn de onderzoekers onzorgvuldig geweest in het controleren of de aangeleverde jongeren daadwerkelijk uit de onderzoeksperiode komen. De onderzoekers moesten dit halverwege het onderzoek corrigeren door uit te zoeken welke jongeren binnen de onderzoeksperiode vielen. Daarnaast hebben de onderzoekers geen termijn van reageren ingesteld voor de begeleiders om jongeren aan te dragen. De onderzoekers kregen hierdoor eind april nog jongeren aangeleverd, welke niet meer meegenomen konden worden in het onderzoek. De begeleider heeft energie en moeite gestoken in het benaderen van jongeren die wilden deelnemen aan het onderzoek. Door het niet stellen van een termijn hadden de onderzoekers geen andere keuze dan de begeleider laten weten dat het meenemen van de jongeren niet meer haalbaar was.

Tot slot hebben de onderzoekers te weinig rekening gehouden met de jongeren, door hen te benaderen op tijdstippen die voor de jongeren mogelijk niet uitkwamen. De onderzoekers hebben gebeld op tijdstippen die voor hen goed uitkwamen en hebben niet nagedacht om de jongeren met name 's middags en 's avonds te bellen, omdat veel jongeren overdag naar school gaan of werken. Dit had tot gevolg dat de onderzoekers enkele jongeren niet konden bereiken.

Suggestie vervolgonderzoek

De gesproken professionals gaven aan het begin van het onderzoek aan dat zij enthousiast en nieuwsgierig zijn naar de resultaten. Daarnaast benoemde begeleider YOIN 1 (persoonlijke communicatie, 18 mei 2022) dat hij van mening was dat er vaker onderzoek gedaan dient te worden naar de tevredenheid van de jongeren, om kritisch te blijven kijken naar de hulpverlening.

In dit onderzoek lag de focus op uitgestroomde jongeren in de periode van 2016-2018. Een vervolgonderzoek zou kunnen zijn dat er gekeken wordt naar de tevredenheid van uitgestroomde jongeren in een andere tijdsperiode om zo de hulpverlening te blijven toetsen.

Innovatief product

Relatie resultaten en innovatief product

Het onderzoek wordt uitgevoerd in dienst van YOIN, dus de onderzoekers vonden het belangrijk om professionals te betrekken in het proces van productontwikkeling. Tijdens een brainstormsessie met M. Hinssen ontstond het idee om een podcast te maken, waarin audio-fragmenten van de interviews terugkomen. Om draagvlak te creëren voor dit product is er contact gelegd met enkele professionals, om te inventariseren hoe zij graag de resultaten gepresenteerd zien. Hier is uitgekomen dat zij een podcast ook een aantrekkelijk middel vinden. Ook het projectteam heeft aangegeven dat een bruikbaar product te vinden. Het doel van deze podcast is om de professionals inzicht te geven in de beantwoording van de hoofd- en deelvragen. Als aanvulling op de podcast zien de professionals ook graag een poster, waarin in één oogopslag enkele quotes van jongeren te lezen zijn. Een podcast en een (digitale) poster past goed binnen het huidige tijdperk van sociale media. Daarnaast is het makkelijk te verspreiden en een laagdrempelige, leuke manier om de opbrengsten te presenteren.

De producten worden blijvend ter beschikking gesteld aan YOIN. De huidige medewerkers worden via het YOIN-café, door middel van een presentatie gegeven door de onderzoekers, op de hoogte gebracht van de resultaten en het product. Daarnaast wordt het product via sociale media gedeeld met alle relevante betrokkenen. De gelamineerde poster wordt tijdens de presentatie overhandigd aan YOIN. Ook wordt er door middel van een QR-code verwezen naar de podcast. Op deze manier hopen de onderzoekers dat de uitkomsten van het onderzoek blijvend onder de aandacht worden gehouden.

Samenwerking

Gedurende het onderzoek is er sprake geweest van een nauwe samenwerking met YOIN. Volgens de praktijkbegeleider waren de onderzoekers helder in de communicatie, spraken zij verwachtingen uit, vroegen om hulp waar nodig en zijn zelfstandig te werk gegaan. Zie bijlage M voor het feedbackformulier.

Voor de onderzoekers was YOIN een fijne organisatie om mee samen te werken. Alle begeleiders stonden ervoor open om in gesprek te gaan en mee te denken met de onderzoekers. Daarnaast was de samenwerking met de praktijkbegeleider prettig.

Product

Om het product te optimaliseren is er feedback gevraagd aan twee medewerkers van YOIN. Na het aanleveren van de conceptversie van de podcast, bleek dat zij hier zeer tevreden en enthousiast over waren. M. Hinssen gaf nog enkele aandachtspunten mee, zie bijlage N voor het feedbackformulier. Deze feedback is verwerkt in zowel de podcast als de poster.

Via deze link (of via de QR-code op de poster) is de podcast te beluisteren:

<https://video.han.nl/P2G/Player/Player.aspx?id=duXKam>

"IK KAN HUN 24/7 BEREIKEN. ZELFS OP HET MOMENT DAT ZE OP VAKANTIE ZIJN. . . . JIJ BENT NIET ALLEEN WERK VOOR MIJ. JIJ BENT OOK GEWOON BELANGRIJK IEMAND"

"WEET IK NIET WAT DOE JIJ IN NEDERLAND, WAT IS BELANGRIJK WEET IK NIET."

"UHM VERWACHTEN IETS ANDERE, DAT WE DAAR. IK VERWACHTTE NIET DAT IK MOET NAAR SCHOOL GAAN SNAP JE. IK DOE WAT IK WIL SNAP JE."

"MAAR DE BESTE PLEK VOOR MIJ IS HIER. JA ECHT. IK VOEL ECHT NU NEDERLAND. ALS IK UHM NAAR BUITENLAND IK MIS ECHT HIER. JA ECHT IK MIS HIER. IK VOEL NU BEN IK HIER, IS MIJN LEVEN."

"UH, IK BEN, WAT IK WEL ZEKER WEET, DAT IK DOOR DE KWE, BEN IK WEL MEER ZELFSTANDIGER"

"IK MISTE MIJN OUDERS, MIJN BROERTJES BIJVOORBEELD. UH, IK MOEST ALLES VOOR MEZELF DOEN"

"VROEGER WAS IK BEETJE BANG. IK SPREEK NIET GOED NEDERLANDS, WAT IK MOET ZEGGEN. BEGELEIDER HEEFT ONS OOK GEHELPT OM DEZE DINGEN ZELF DOEN. . . . DAT HEEFT MIJ VEEL ENERGIE GEGEVEN."

Ben je benieuwd naar meer?

SCAN DAN DE QR-CODE EN
BELUISTER DE PODCAST!

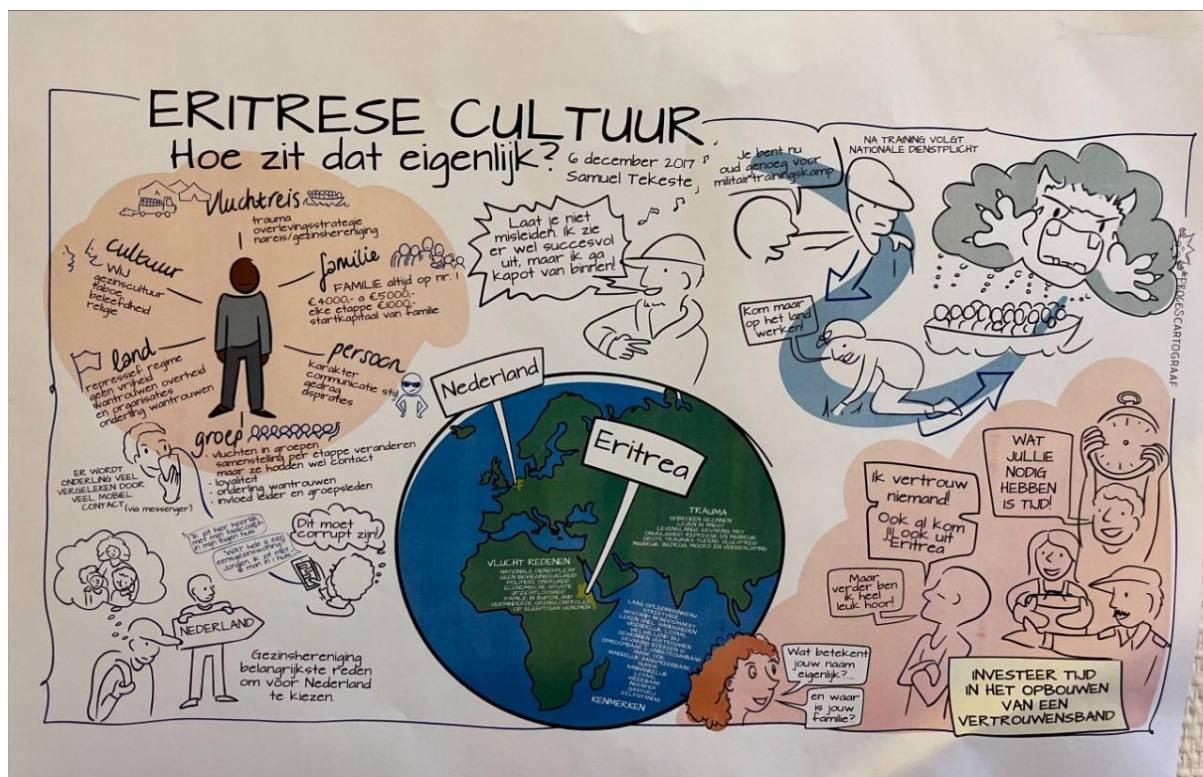
Literatuurlijst

- Alx. (z.d.). *Multiraciale handen de aarde omringen globe* [illustratie]. Geraadpleegd op 24 mei 2022, van <https://pixers.nl/posters/multiraciale-handen-de-aarde-omringen-globe-28006614>
- Berk, M., de Pater, W., Schrijver, H., Weert, A., Kalksma, H., van Biessum, M., Braeken, R., Dekker, H.J., Dobma, Y., Ettema, D., Hendriks, R., Jansen, P., Magdache, N., van Mierlo, E., Moghtader, M., Mulder, L., Osman, K., Otter, W., van der Schuit, J., Verstraten, D., . . . (2010, mei). *Vernieuwde methodiek AMV-opvang*. COA.
- Blogger.com. (2013, 26 juli). *Kaart Midden-Oosten en Noord-Afrika* [Illustratie]. Blogger.com. Geraadpleegd op 9 mei 2022, van <http://middenoosten-noordafrika-centraalazie.blogspot.com/2011/03/kaart-landen-midden-oosten.html>
- CBS. (z.d.). *Verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd*. Geraadpleegd op 24 maart 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/verblijfsvergunning-voor-onbepaalde-tijd>
- Eldering, L. (2014). *Cultuur en opvoeding*. (17e druk). Lemniscaat.
- Entrea lindenhout (2019, maart). *Folder YOIN Wonen en begeleiding*. Geraadpleegd op 7 februari 2022, van <https://www.entrealindenhout.nl/assets/uploads/YOIN/Folders-flyers-YOIN/YOIN-2019-el-website.pdf>
- Goeman, M., & van Os, C. (2013). *Implementatie van de kwaliteitsstandaarden voor voogden van alleenstaande minderjarige vreemdelingen in praktijk, beleid en wetgeving*. Geraadpleegd op 14 februari 2022, van <https://www.defenceforchildren.nl/media/3631/implementatie-van-de-kwaliteitsstandaarden.pdf>
- Immigratie- en Naturalisatiedienst. (z.d.). *Kinderen in het vreemdelingenbeleid*. Geraadpleegd op 24 maart 2022, van <https://ind.nl/over-ind/achtergrondthemas/Paginas/Kinderen-in-het-vreemdelingenbeleid.aspx>
- Renverse. (2014, 29 augustus). *Kaart van Nederland volgens de rest van de wereld* [Illustratie]. Reddit. Geraadpleegd op 9 mei 2022, van https://www.reddit.com/r/cirkeltrek/comments/2exw1x/kaart_van_nederland_volgens_de_rest_van_de_wereld/
- Rijksoverheid. (z.d.). *Integratie en Inburgering*. Geraadpleegd op 25 maart 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/regering/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst/4.-bestaanszekerheid-en-kansengelijkheid/integratie-en-inburgering>
- Schippers, M. (2016). *Een interculturele pedagogische visie op de begeleiding van amv's*. Geraadpleegd op 21 februari, van <https://www.nidos.nl/wp-content/uploads/2016/05/Een-interculturele-pedagogische-visie-op-de-begeleiding-van-amvs.pdf>
- Sliedrecht, S., & Terlouw, L. (2019). *Methodiek woonbegeleiding AMV*. Nidos.
- Stichting Nidos. (2021, april). *Nidos 2020 jaarverslag*. Geraadpleegd op 9 februari 2022, van <https://www.nidos.nl/wp-content/uploads/2021/06/jaarverslag-nidos-2020DEF.pdf>
- Van Aalst, W. (2010, 1 januari). *File: Gelderland gemeenten.png* [Illustratie]. Wikimedia commons. Geraadpleegd op 10 mei 2022, van https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gelderland_gemeenten.png

- Van der Grinten, S. (2016). *Eritrese alleenstaande minderjarige vreemdelingen: Begeleiding naar zelfstandigheid* [Afstudeeropdracht, Fontys Hogeschool]. HBO Kennisbank. Geraadpleegd op 10 februari 2022, van https://hbo-kennisbank.nl/details/sharekit_fontys:oai:surfsharekit.nl:408e3f73-1dbe-473d-9086-829dc51470f8
- Van der Veen, M., & Goijarts, F. (2012). *Motiverende gespreksvoering voor sociaal-agogisch werk: coachen bij gedragsverandering*. Bohn stafleu van loghum.
- Van Dijk, A. (z.d.). *Ervaringsverhaal*. Geraadpleegd op 9 februari 2022, van <https://www.augeomagazine.nl/beter-in-beeld-augeo-magazine-22/ervaringsverhaal-amv>
- Van 't Veer, J., Wouters, E., Veeger, M., & Van der Lugt. (2021). *Ontwerpen voor zorg en welzijn*. Coutinho.
- YOIN. (2020). *IAG-V consultatie en advies*. Geraadpleegd op 7 februari 2022, van <https://www.yoin.nl/wat-doet-yoin-overzicht/iag-v-consultatie-en-advies>
- YOIN. (z.d.). *IAG-V*. Geraadpleegd op 7 februari 2022, van <https://www.yoin.nl/wat-doet-yoin-overzicht/iagv>
- YOIN. (z.d.-a). *Over ons*. Geraadpleegd op 7 februari 2022, van <https://www.yoin.nl/over-ons-overzicht/over-ons-1>
- YOIN. (z.d.-b). *Scholing en training professionals*. Geraadpleegd op 7 februari 2022, van <https://www.yoin.nl/over-ons-overzicht/scholing-training-professionals>
- YOIN. (z.d.- c). *Wat doet YOIN?* Geraadpleegd op 7 februari 2022, van <https://www.yoin.nl/wat-doet-yoin-overzicht/wat-doet-yoin>
- YOIN. (z.d.-d). *Welkom bij YOIN!* Geraadpleegd op 7 februari 2022, van <https://www.yoin.nl/>

Bijlagen

A. Cartoons Syrische – en Eritrese cultuur

B. Samenwerkingscontract

1.Planning

Als je wat later bent, laten we dit weten via whatsapp of bellen. Als iemand een afspraak is vergeten, kan je dit laten weten in een bericht of voicemail. Als dit vaker gebeurt zijn we hier open en eerlijk in om dit aan te geven.

Ons uitgangspunt is dat we 5 dagen in de week werken aan ons project. Bo heeft soms afspraken in de avonden, Nienke moet standaard werken op de donderdagmiddag en soms nog op een andere dag in de week. We blijven hier open en in samenspraak over communiceren. We vinden het beide fijn om op de HAN af te spreken, op kantoren van entrea lindenhouw of thuis, dit wisselen we af. We proberen veel samen op één locatie te zitten, waar we dingen kunnen bespreken en werken aan het project. We doen niet aan tijdsverantwoording.

Wel maken we een tijdsplanning waar we ons zoveel mogelijk aan proberen te houden. We willen liever vroegtijdig klaar zijn, dan last-minute iets inleveren. Hier maken we duidelijke afspraken over. In de vakanties werken bij het liefst niet aan het project, tenzij het niet anders kan.

2.Geld

Als we op een kantoor van entrea lindenhouw/YOIN zitten te werken, kunnen we vanuit daar gratis printen. We proberen zo min mogelijk te printen op de HAN, en zoveel mogelijk thuis (als die mogelijkheid er is). Reiskosten kunnen we bij YOIN declareren.

3.Kwaliteit

Wij zijn beide perfectionistisch en willen dat het product er kwalitatief netjes uitziet, hier hechten wij waarde aan. (lay-out, kopjes, formeel schrijven etc.). We zijn ons bewust dat ieder van ons een eigen schrijfstijl heeft, we geven elkaar continu feedback op de geschreven tekst. Wij hechten waarde aan zowel gezelligheid als kwaliteit, maar we houden het einddoel (diploma) als prioriteit. We zijn eerlijk en transparant naar elkaar en geven elkaar feedback als iemand ergens tegenaan loopt.

4.Informatie

We overleggen met elkaar hoe frequent wij en YOIN afspraken inplannen. Dit initiatief ligt bij ons. Bij het schrijven van het plan van aanpak maken we met onze Yoin begeleider afspraken over hoe vaak/hoelang we afspraken plannen. We zeggen afspraken af via mail of de whatsapp groep. We doen niet aan notulen, we houden de afspraken bij, of zetten die eventueel op de mail.

5.Organisatie

We maken duidelijke afspraken over wanneer er vergaderd wordt. We kunnen vergaderen via Teams, kantoren van entrea lindenhouw en op de HAN, dit wisselen we af. We maken afspraken concreet op papier zodat iedereen op de hoogte blijft om onduidelijkheid te voorkomen. Vooraf maken we een agenda met punten die we willen bespreken tijdens de vergadering. Bij conflicten of verschillen van mening praten wij dit op een adequate manier uit. Als we er niet

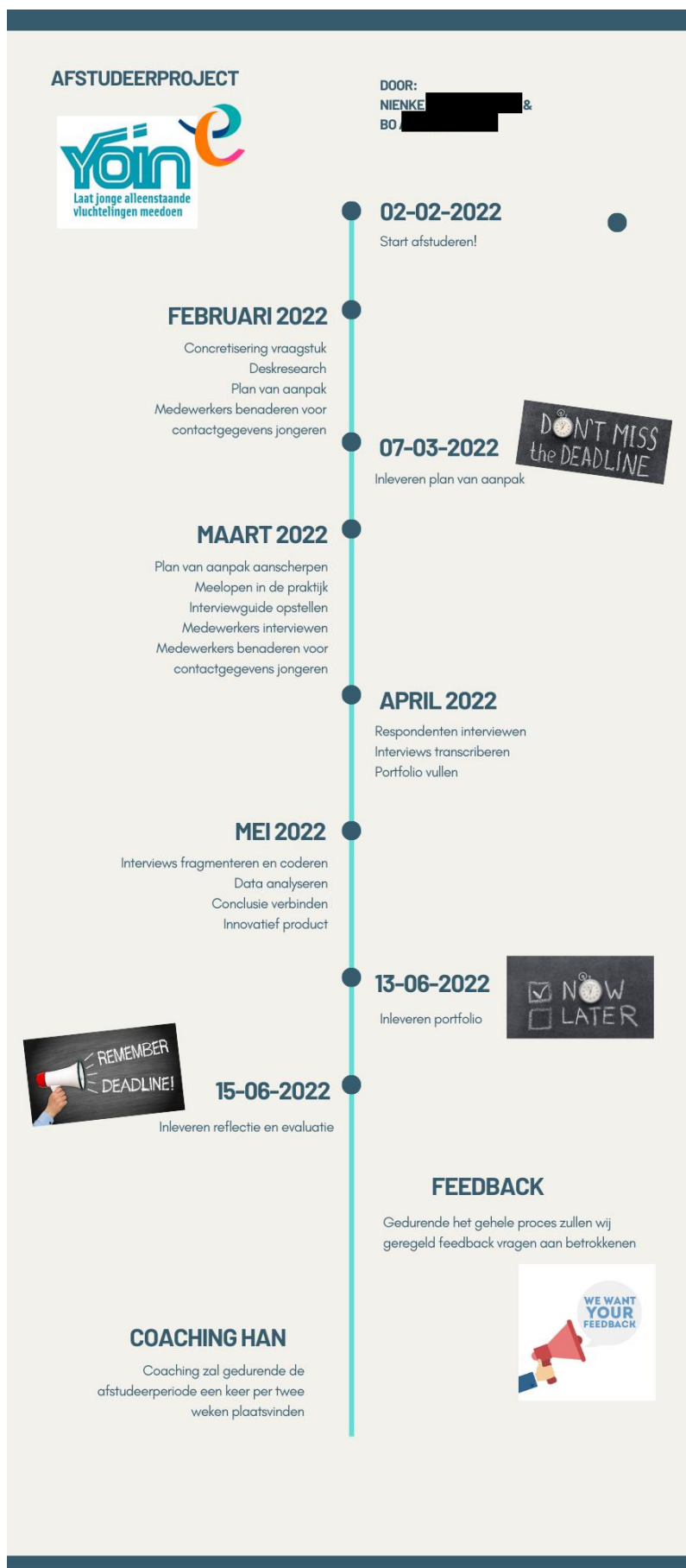
uitkomen, bespreken we dit met de HAN. We streven ernaar open en eerlijk naar elkaar te zijn en geven dit vroegtijdig aan. Er mag gegeten en gedronken worden.

b. Hoe werken jullie als team samen?

We zijn beide fan van planningen en overzicht. Bo vindt het leuk om interviews te doen en kan dit ook goed. Nienke is goed in het regelen van praktische zaken en informatie uitwerken, net zoals Bo. Van tevoren kijken we naar een eerlijke verdeling tussen gezamenlijk en individueel. We streven naar een goed eindresultaat (cijfer 7-8). We spreken elkaar aan op onze verantwoordelijkheden als we die niet nakomen.

Het is niet erg als je een keer iets later bent (5 min ofzo). Als dit vaker gebeurt mogen we elkaar hierop aanspreken. We vertrouwen elkaars inzet en dat we onze afspraken nakomen. We maken een ruime planning waarbij we rekening houden met eventuele onzekerheden en tijdsnood. We streven ernaar om de samenwerking altijd voort te zetten.

C. Planning

AFSTUDEERPROJECT

DOOR:
NIENKE [REDACTED] &
BO [REDACTED]

AFSTUDEERPROJECT

DOOR:
NIENKE
BO [REDACTED] &

D. Feedbackformulier plan van aanpak YOIN

Feedbackformulier Plan van aanpak

bij semesterprogramma 'Praktijkverbetering' 2021-2022

Deeltentamen: Praktijkverbetering: uitvoering en verantwoording

Student 1	Student 2	Naam Feedbackgever:
Naam: Bo	Naam: Nienke	M. Hinssen
Studentnummer:	Studentnummer:	Functie / relatie : werkbegeleider YOIN
		Datum: 3-3-22

Probleemstelling	Positieve punten	Aandachtspunten
In de probleemstelling is context voldoende beschreven In de probleemstelling zijn verschillende perspectieven op de vraagstelling beschreven met voldoende aandacht voor het perspectief van de verschillende betrokkenen bij de vraagstelling In de probleemstelling wordt gebruik gemaakt van verschillende bronnen, waaronder ervaringskennis, praktijk- en wetenschappelijke theorie	Helder omschreven, mooi gebruik gemaakt van tussenkopjes.	Als jullie de komende periode meelopen op de locaties, onderzoek dan wat het verschil is tussen de KWE en de KWG, en beschrijf dit onderscheid in jullie onderzoek en analyseer deze groepen apart bij de resultaten van jullie onderzoek. Let op dat jullie bij het beschrijven van bronnen in eigen woorden, niet stereotyperend of generaliserend schrijven over vluchtelingen in het algemeen, maar waarheidsgetrouw weergeven welke feiten bekend zijn.

Analyse	Positieve punten	Aandachtspunten
De vraagstelling en doelstelling zijn eenduidig geformuleerd en volgen logisch uit de probleemstelling Het beoogde resultaat is	Goed verwoord hoe het onderzoek zal worden vormgegeven. Jullie onderzoek is een continu proces van afstemmen op de omstandigheden: welke	Houd in gedachten dat er mogelijk geen concrete verbeterpunten voortvloeien uit jullie onderzoek. Een eindproduct mag ook zijn: Verhalen ophalen.

helder en voldoende afgebakend De onderzoeks/ontwerpzet is concreet en passend bij de vraagstelling De keuze voor de betrokkenen bij de onderzoeks/ontwerpzet is onderbouwd De onderzoeks/ontwerpzet is voldoende onderbouwd met relevante bronnen en verantwoord op basis van validiteit en betrouwbaarheid De onderzoeks/ontwerpzet is haalbaar in de praktijk De onderzoeks/ontwerpzet bevat een voldoende beschrijving van de uitgangspunten en randvoorwaarden. Eventuele relaties met andere projecten en eventuele risico's zijn beschreven in de onderzoeks/ontwerpzet	jongeren kunnen jullie bereiken, wat vertellen de jongeren, waar zouden jullie verder op door willen vragen. In jullie analyse zie ik terug dat jullie bewust bezig zijn met dit continue proces, mooi!	Beperk jullie onderzoek tot 4 onderdelen uit het toekomstplan, zo blijft het behapbaar.
---	--	--

Uitvoering	Positieve punten	Aandachtspunten
In het plan van aanpak is aandacht voor kwaliteitseisen. Het plan van aanpak bevat een voldoende gedetailleerde planning voor het gehele onderzoeks- verbetertraject. De taakverdeling tussen studenten en andere betrokkenen is voldoende	Goed grafisch weergegeven! Dit onderdeel hebben jullie heel helder opgeschreven.	

beschreven en evenwichtig verdeeld. Het plan van aanpak bevat een communicatieplan waarin de afstemming met de betrokkenen helder staat beschreven. Eventuele ethische of juridische kwesties worden voldoende toegelicht/uitgewerkt (zoals omgaan met privacy). Het plan van aanpak bevat een beschrijving van de tijd en middelen die nodig zijn voor de uitvoering van het onderzoeks/ontwerp opzet.		
---	--	--

Overige feedback en opmerkingen van de feedbackgever	Positieve punten	Aandachtspunten
	Jullie werken goed samen, vragen goed door en komen daardoor tot de informatie die jullie nodig hebben voor jullie onderzoek. Daarnaast stellen jullie je flexibel op en bedenken manieren die passen bij de oud-jongeren, om tot de juiste informatie te komen, mooi cultuursensitief! Ga zo door!	Bovenstaande feedback geeft de grote lijnen weer. Concrete feedback kunnen jullie teruglezen in het opmerkingen van het document. Belangrijkste aandachtspunt is het voorkomen van stereotypering en overgeneralisatie.

Wat vinden wij van de ontvangen feedback?

- Er is met een kritische blik naar het plan van aanpak gekeken. Dat waarderen wij.
- Er is een goede balans tussen positieve- en aandachtspunten.
- Heldere omschrijving van wat er nog verbeterd kan worden.

Wat gaan we met de feedback doen?

- Stereotyperingen in het verslag aanpassen
- Meer feitelijke beschrijvingen in plaats van het in eigen woorden te beschrijven.
- We hebben feedback gekregen op de zinsopbouw. Hier wordt kritisch naar gekeken.

E. Feedbackformulier plan van aanpak HAN

Feedbackformulier Plan van aanpak

bij semesterprogramma 'Praktijkverbetering' 2021-2022

Deeltentamen: Praktijkverbetering: uitvoering en verantwoording

Student 1	Student 2	Naam Feedbackgever /functie:
Naam: Bo	Naam: Nienke	Paul Gleisberg (1 ^e beoordelaar) en Astrid Kemper (coach en 2 ^e beoordelaar)
Studentnummer:	Studentnummer:	Datum: 9-3-2022

Probleemstelling	Positieve punten	Aandachtspunten
In de probleemstelling is context voldoende beschreven In de probleemstelling zijn verschillende perspectieven op de vraagstelling beschreven met voldoende aandacht voor het perspectief van de verschillende betrokkenen bij de vraagstelling In de probleemstelling wordt gebruik gemaakt van verschillende bronnen, waaronder ervaringskennis, praktijk- en wetenschappelijke theorie	Jullie tikken alle 3 bolletjes wat betreft het onderdeel 'probleemstelling' aan. Bij elk bolletje is ook een aantal aandachtspunten (zie hiernaast) te benoemen maar dat zijn echt meer details dan dat er in het fundament iets niet goed is. In de kern kunnen jullie met deze probleemstelling prima vooruit! Ik krijg over het algemeen een helder beeld van de doelgroep en wat kenmerkende elementen zijn van de methodiek en de benadering van deze doelgroep.	Waarom de groep 2016-2018? Je zegt wel: ómdat ze al langer geleden zijn uitgestroomd' en dus? Waarom zijn ze dan juist interessant? In het stuk zie ik het perspectief vanuit de literatuur terug, vanuit jullie werkbegeleider, en vanuit interne stukken. Klopt? Begrijp ik het goed dat jullie andere perspectieven (denk aan die van de professionals, of mogelijk best practices cq ervaringen van anderen inzake evaluatieonderzoek bij deze doelgroep) in de vervolgstappen gaan benaderen? Je kunt nog beter verantwoorden waarom je welke professionals betreft (zie onderdeel 'betrokkenen'); welke rol spelen ze cq <i>welk</i>

		<i>perspectief</i> brengen ze dan precies in, in het licht van jullie vraagstuk. Nu zijn jullie globaal (ze spelen een belangrijke rol...?). Zorg daarnaast, ook gezien de beoordelingscriteria van de toets 'uitvoering en verantwoording- dat je het micro-meso-macro perspectief ook schetst. micro en meso-perspectief zit er zeker in,(gebruik de termen); het macro perspectief kan nog beter belicht worden: wat heeft de Nederlandse samenleving aan dat we deze jongeren hulp bieden; belang samenleving als mensen integreren. Wetgeving. Jullie spreken over contractpartners als zijnde best practices. Waar baseren jullie op dat ze <i>best practices</i> zijn? Heb je ze gesproken en worden daar hele mooie dingen gedaan bijv? Daarnaast ook hier; onderbouw waarom je ze wel/niet bij dit onderzoek zou moeten betrekken. Ik mis een (korte) beschrijving van hoe de begeleiding van deze groep jongeren er in de praktijk uitziet/zag. Of staat dat onderaan pagina 7? En wat waren de 'overkoepelende' doelen bijv? (zie denk ik ook het 'toekomstplan'?). Dat geeft mogelijk richting aan de vraag 'hoe gaat het nu (of in dit geval: hoe ging het toen in 2016-2018)? Vermijd al te veel
--	--	---

		algemeenheden; schrijf <i>gericht</i> in het licht van jullie vraagstuk/probleem Kijk of je je desk-research nog rijker kunt maken; nu veelal gebaseerd op interne bronnen en een enkele externe bron (1 voorbeeld: t.a.v. het belang van een vertrouwensband opbouwen; denk ook aan actuele literatuur over het belang van van een alliantie opbouwen bijv.). In hoeverre zijn er gegevens beschikbaar over de culturele achtergrond van de jongeren die tussen 2016 en 2018 zijn uitgestroomd? Ook omdat je zegt dat de op p9 gepresenteerde figuren mogelijk niet representatief zijn..). Als die er zijn, dan zou ik die hier presenteren. Soms brengen jullie me op het verkeerde been; bijv. als je zegt: we focussen op de uitstroom tussen 2016-2018 en op p9 zeg je dat focus ligt op het zorgtraject van de afgelopen 5 jaar? Nemen jullie er dan meer mee dan alleen de genoemde uitstroom? Daarnaast ga je niet de 'organisatieontwikkelingen bij YOIN' evalueren toch? Tip: blijf zo concreet mogelijk schrijven.
--	--	---

Analyse	Positieve punten	Aandachtspunten
De vraagstelling en doelstelling zijn eenduidig geformuleerd en volgen logisch uit de probleemstelling Het beoogde resultaat is helder en voldoende afgebakend De onderzoeks/ontwerpzet is concreet en passend bij de vraagstelling De keuze voor de betrokkenen bij de onderzoeks/ontwerpzet is onderbouwd De onderzoeks/ontwerpzet is voldoende onderbouwd met relevante bronnen en verantwoord op basis van validiteit en betrouwbaarheid De onderzoeks/ontwerpzet is haalbaar in de praktijk De onderzoeks/ontwerpzet bevat een voldoende beschrijving van de uitgangspunten en randvoorwaarden. Eventuele relaties met andere projecten en eventuele risico's zijn beschreven in de onderzoeks/ontwerpzet	Overall lees ik veel 'zorgvuldigheid' in jullie hele stuk. Mooi om te zien! Hoofdvraag is mooi open en helder geformuleerd. Over het algemeen hoofd en deelvragen die voortvloeien uit de probleemstelling. Heel mooi dat je, naast dat je gericht vraagt naar bepaalde onderwerpen, ook vooral aansluit op waar de jongeren zelf mee komen. Goed dat jullie medewerkers benaderen om jongeren 'te vinden'. Mooi en ik denk ook logisch om te kijken naar data-saturatie gezien de vraagstelling en goed dat jullie oog hebben voor de mogelijkheid van sociaal wenselijk gedrag. Goed dat jullie naast – gesprek- ook gebruik maken van andere, bij deze doelgroep passende – creatieve methodes. Risico's helder beschreven. Haalbaarheid hangt af van of er (relatief snel) jongeren benaderd kunnen worden	In de doelstelling staat dat er 'beter aangesloten kan worden bij deze jongeren'. Dat komt voor mij uit de lucht vallen; zijn er aanwijzingen dat dat nu niet zo is? Wat is KWE/KWG en ambulante begeleiding precies? Waarom kies je juist voor jongeren die deze begeleidingsvormen hebben gehad? Met de hoofdvraag kun je verder; eerste 2 deelvragen ook helder (ik zou het toekomstplan wel al eerder uitwerken, bijv. bij de 'begeleiding' omdat het zo'n prominente plek heeft in je vraagstelling). Derde deelvraag puzzelt me wat; waarom focus op het netwerk (als onderdeel van het toekomstplan..) en niet op 'wonen' of .. Het beoogde resultaat is wellicht wat te ambitieus? TIP: blijf wat dichterbij je doel-vraagstelling (in ieder geval zicht krijgen op hoe het gaat en wat daar, vanuit perspectief van de jongere, aan heeft bijgedragen. Afhankelijk van 'dat zicht' straks kijken of er wellicht ideeën te genereren zijn over hoe de huidige ondersteuning nog beter te laten aansluiten??).

	(maar ik begreep in de les dat er schot in de zaak zit, fijn!).	Je kunt bij het onderzoeksontwerp nog concreter toelichten hoe(veel) en welke professionals van YOIN je dan gaat benaderen en waarom juist deze en waarvoor precies? Daarnaast kunnen jullie nog beter toelichten op welke manier(en) jullie enerzijds de betrouwbaarheid en anderzijds de validiteit waarborgen. Bijv.-in het kader van de validiteit: als je via de JZW de jongere in beeld krijgt zijn dat dan juist jongeren die nog ondersteuning nodig hebben (omdat er nog contact is..) of juist niet.met ander woorden; heb je dan een aardige afspiegeling van de jongeren die er destijds woonden? Of is er juist met de jongeren waar het nu helemaal niet zo goed mee gaat geen contact meer, of willen zij misschien niet meewerken of... Helder wat ik bedoel?
--	---	---

Uitvoering	Positieve punten	Aandachtspunten
In het plan van aanpak is aandacht voor kwaliteitseisen. Het plan van aanpak bevat een voldoende gedetailleerde planning voor het gehele onderzoeks- verbetertraject. De taakverdeling tussen studenten en andere betrokkenen is voldoende	Ik vind dit onderdeel prima uitgewerkt. Er wordt zorgvuldig vanuit het perspectief van de jongere nagedacht en bijv. ook over toestemming; ook hebben jullie nagedacht over de taakverdeling en daarbij gekeken naar elkaars kwaliteiten.	

beschreven en evenwichtig verdeeld. Het plan van aanpak bevat een communicatieplan waarin de afstemming met de betrokkenen helder staat beschreven. Eventuele ethische of juridische kwesties worden voldoende toegelicht/uitgewerkt (zoals omgaan met privacy). Het plan van aanpak bevat een beschrijving van de tijd en middelen die nodig zijn voor de uitvoering van het onderzoeks/ontwerpzet.	Overall helder!	
--	-----------------	--

Overige feedback en opmerkingen van de feedbackgever	Positieve punten	Aandachtspunten
	Heel interessant en waardevol onderzoek. Ik lees tussen alle regels door dat jullie zeer betrokken en zorgvuldig te werk gaan.	Kruip af en toe iets meer in de huid van de niet-wetende lezer; soms verwachten jullie wat te veel van de lezer, kun je zaken nog wat beter toelichten. Zie ook bovenstaande FB. En er zitten nog 2 'dingetjes' in mijn hoofd voor straks: -hoe gaan jullie de informatie uit de vraaggesprekken met de jongerenweergeven/voor; ik denk dat het een mooi document (?)/ boekje of een andere vorm (ik ben niet zo creabea) kan zijn met de verhalen die jullie nu ophalen o.i.d./ - in hoeverre kunnen jullie van jullie onderzoeksmethode een soort product maken dat blijvend gebruikt kan worden

		door de organisatie om zicht te krijgen-te houden op hoe het met deze jongeren gaat?
--	--	--

F. Contact met begeleiders YOIN

Speerpunten telefonisch gesprek

- Bel ik gelegen?
- Voorstellen
- Tussenpersoon Myrthe/Saskia: we hebben het nummer gekregen van
- Onderzoek uitleggen: wij mogen namens YOIN onderzoek doen naar hoe het gaat met oud jongeren en hoe ze terugkijken op hun ervaringen bij YOIN
- Vragen om hulp / contactgegevens van jongeren: heb je nog contact met oud jongeren en zou je ons met hen in contact kunnen brengen?
- Vragen of ze andere collega's kennen die ons kunnen helpen
- Bij vragen of onduidelijkheden contact via app, bellen of mailen
- Evt. bevestiging via de mail

Scenario 1 – professional neemt telefoon niet op

Hallo,

Zojuist hebben wij geprobeerd om telefonisch contact op te nemen. Dit is helaas niet gelukt. Wij zullen beginnen met onszelf kort voor te stellen. Wij zijn Nienke en Bo en zijn twee enthousiaste studenten die binnen YOIN gaan afstuderen. Wij doen onderzoek naar de tevredenheid van jongeren die zijn uitgestroomd bij YOIN. Het gaat dan om jongeren die in 2016 tot en met 2018 weg zijn gegaan bij YOIN.

Via Myrthe / Saskia hebben wij de contactgegevens van jou gekregen, om zo in contact te komen met de doelgroep. Via deze weg willen wij dan ook vragen om jouw hulp, want dat hebben we hard nodig!

Heb jij nog contact met jongeren die in de periode 2016 tot en met 2018 zijn uitgestroomd bij YOIN? Dan komen wij graag met jou in contact.

Scenario 2 – professional telefonisch gesproken, maar extra bevestiging via de mail

Hallo,

Zojuist hebben wij elkaar telefonisch gesproken over het onderzoek bij YOIN. Dit onderzoek gaat over de tevredenheid van jongeren die zijn uitgestroomd bij YOIN. Het gaat om jongeren die in de periode van 2016 tot en met 2018 zijn weggegaan.

Wij hebben jouw hulp hierbij hard nodig!

Heb jij nog contact met jongeren die in de periode 2016 tot en met 2018 zijn uitgestroomd bij YOIN? Mocht je daarnaast nog andere collega's kennen, die ons in contact kunnen brengen met een jongere, dan horen we het natuurlijk heel graag.

Hartelijk dank voor je hulp en het meedenken!

Scenario 3 – professional niet meer werkzaam bij YOIN

Hallo,

Zojuist hebben wij geprobeerd om telefonisch contact op te nemen. Dit is helaas niet gelukt. Wij zullen beginnen met onszelf kort voor te stellen. Wij zijn Nienke en Bo en zijn twee enthousiaste studenten die binnen YOIN gaan afstuderen. Van Saskia hebben wij de contactgegevens van jou ontvangen. Wij hopen dat je ons kan helpen met het onderzoek, ondanks dat je niet meer werkzaam bent bij YOIN, begrepen we dat je mogelijk nog contact hebt met een aantal oud jongeren en daar zouden we graag mee in contact willen komen.

Wij doen onderzoek naar de tevredenheid van jongeren die zijn uitgestroomd bij YOIN. Het gaat dan om jongeren die in 2016 tot en met 2018 weg zijn gegaan bij YOIN.

Heb jij nog contact met jongeren die in de periode 2016 tot en met 2018 zijn uitgestroomd bij YOIN? Dan komen wij graag met jou in contact.

G. Logboek contact met begeleiders

	Datum contact gekregen	Vorm van contact	Wie	Aantal jongeren
Begeleider YOIN 1	23-02-2022 28-02-2022 11-03-2022	Bellen Bellen Whatsapp over stand van zaken	Bo	10
Begeleider YOIN 2	23-02-2022 11-03-2022	Bellen Mail over stand van zaken	Bo	3
Begeleider YOIN 3	23-02-2022 28-02-2022	Mail, scenario 1 Bellen	Bo	1
Begeleider YOIN 4	23-02-2022 25-02-2022	Mail, scenario 1 Teams-afspraak	Bo	0
Begeleider YOIN 5	23-02-2022	Mail, scenario 1 Bellen	Bo	3
Begeleider YOIN 6	23-02-2022 11-03-2022	Mail, scenario 1 Bellen Mail over stand van zaken	Bo	2
Begeleider YOIN 7	Geen contact verkregen	Via bellen en mail geprobeerd	Bo	0
Begeleider YOIN 8	23-02-2022 25-02-2022	Mail, scenario 1 Bellen	Bo	2
Begeleider YOIN 9	23-02-2022 24-02-2022	Mail, scenario 1 Bellen	Bo	0
Begeleider YOIN 10	23-02-2022 11-03-2022 28-03-2022	Mail, scenario 1 Bellen Mail over stand van zaken Mail over stand van zaken	Bo	0
Begeleider YOIN 11	24-02-2022	Bellen Whatsapp	Bo	2
IAG				
Jeugdzorgwerker B 1	11-03-2022 14-03-2022	Mail, scenario 1 Bellen	Nienke	2
Jeugdzorgwerker B 2	Geen contact verkregen	Via bellen en mail geprobeerd	Nienke	0
Jeugdzorgwerker B 3	11-03-2022	Bellen Mail, scenario 2	Nienke	0
Jeugdzorgwerker B 4	11-03-2022 18-03-2022	Mail, scenario 1 Whatsapp	Nienke	5
Jeugdzorgwerker B 5	11-03-2022 18-03-2022	Mail, scenario 1 Mail	Nienke	0

H. Logboek gevoerde gesprekken met jongeren

Zwart = gemaakte afspraak

Rood = wijziging n.a.v. herinneringsbericht/voorstellen andere tijd

Wie	Contact opgenomen	Afspraak	Wie gaat er naartoe?	Jaar uitgestroomd
Jongere A	21-03: ja	Woensdag 30 maart 2022, 12:00 Woensdag 30 maart 2022, 13:00	Nienke en Bo	2018
Jongere B	21-03: ja	Vrijdag 1 april 2022, 13:30 Donderdag 31 maart 2022, 11:00	Nienke en Bo	2017
Jongere C	21-03: ja	Maandag 4 april 2022, 13:00	Nienke en Bo	2017
Jongere D	21-03: ja	Maandag 4 april 2022, 19:00 (via Teams)	Nienke en Bo	2017
Jongere E	21-03: ja	Dinsdag 5 april 2022, 16:00	Nienke en Bo	2018
Jongere F	21-03: nee 24-03: ja	Woensdag 6 april 2022, 14:30	Nienke	2016
Jongere G	04-04: ja	Donderdag 7 april 2022, 10:00	Nienke	2018
Jongere H	28-03: nee 04-04: ja	Donderdag 7 april 2022, 14:00	Nienke	2020*
Jongere I	28-03: ja	Woensdag 6 april 2022, 17:00 Woensdag 6 april 2022, 16:00	Bo	2018
Jongere J	28-03: ja	Donderdag 7 april 2022, 17:00 Donderdag 7 april 2022, 16:30	Bo	2017
Jongere K	25-03: nee 28-03: Ja	Vrijdag 8 april 2022, 17:00	Nienke	2019*
Jongere L	25-03: ja	Vrijdag 8 april 2022, 11:00	Bo	2018
Jongere M	25-03: ja	Vrijdag 8 april 2022, 14:30 Vrijdag 8 april 2022, 13:30	Bo	2017
Jongere N	25-03: ja	Vrijdag 8 april 2022, 20:30 Vrijdag 8 april 2022, 16:30	Bo	2017
Jongere O	28-03: Ja	Maandag 11 april 2022, 12:00 Maandag 11 april 2022, 15:30	Nienke	2018
Jongere P	21-03: ja	Maandag 11 april 2022, 18:00	Nienke	2017

Jongere Q	28-03: ja	Maandag 11 april 2022, 13:00 Geen nieuwe afspraak kunnen maken i.v.m. nieuw werk jongere	Bo	2017
Jongere R	25-03: ja	Dinsdag 12 april 2022, 11:00	Bo	2016
Jongere S	28-03: ja	Dinsdag 12 april 2022, 15:00 Dinsdag 12 april 2022, 15:15	Nienke	2016
Jongere T	21-03: ja 25-03: ja 27-03: nee 05-04: nee 07-04: ja	Dinsdag 12 april 2022, 16:00	Bo	2017
Jongere U	21-03: nee 24-03: nee 28-03: ja	Woensdag 13 april 2022, 15:00	Nienke	2017
Jongere V	25-03: nee 28-03: nee 04-04: ja	Woensdag 13 april 2022, 19:00 Woensdag 13 april 2022, 18:00	Nienke	2021*
Jongere W	25-03: ja 28-03: ja	Dinsdag 12 april 2022, 18:30 Vrijdag 15 april 2022, 11:00	Bo	2018
Jongere X	28-03: nee 31-03: ja	Vrijdag 15 april 2022, 14:00 Vrijdag 15 april 2022, 12:00	Nienke	2018
Jongere 1	21-03: nee 24-03: nee 05-04: nee	Geen contact verkregen.	Nienke	2017
Jongere 2	28-03: nee 31-03: nee 05-04: nee 07-04: nee	Geen contact verkregen.	Bo	Onbekend
Jongere 3	28-03: nee 31-03: nee 05-04: nee 07-04: nee 12-04: nee	Geen contact verkregen.	Bo	2020*
Jongere 4	28-03: nee 31-03: nee 05-04: nee	Wilt niet meer meewerken aan het onderzoek.	Bo	2018

* Deze jongeren vallen buiten de onderzoeksperiode van 2016 tot en met 2018.

I. Interviewguide professionals

Thema	Interviewvragen	Tijdsbestek
Voorstellen	- Onszelf voorstellen. - Vragen hen kort voor te stellen. - Bedanken voor de tijd die je wil vrijmaken.	3 minuten
Doel van het gesprek	We willen meer inzicht in hoe wij het beste met de jongeren om kunnen gaan en stilstaan bij de methodiek en tips die je ons kan geven.	2 minuten
Methodiek/ ervaring	- Hoe bouw je het eerste echte contact op met de jongeren? - Hoe zorg je voor een goede groepsdynamica? Botst het weleens tussen verschillende culturen? - Hoe ondersteun je de jongere in het leren leven binnen 2 culturen? - Hoe wordt het veerkracht-model toegepast op/met de jongere? - Via welke weg wordt er contact gelegd met families? Hoe frequent is dat contact? En wordt dit gedaan met de tolkentelefoon of hoe wordt dit vormgegeven? - Hoe wordt er omgegaan met de emotionele klap als er geen gezinshereniging kan plaatsvinden? Hoe zorg je ervoor dat er perspectief blijft? - Hoe zorg je ervoor dat de jongere werkt aan zijn persoonlijke ontwikkeling en autonomie als hij gewend is om te denken vanuit de wij-cultuur en familie-eer? - Hoe pas je traumasensitief werken toe in het werk? - Hoe zorg je ervoor dat je de jongere gemotiveerd houdt om nieuwe dingen te leren of als hij nog veel te leren heeft? - Waar denk je dat jongeren nu nog tegenaan lopen?	10 minuten
Tips	- Heb je nog tips die je ons mee kan geven voor het gesprek met jongeren? - Wat zijn dingen die we juist wél moeten doen? Wat zijn dingen die we absoluut niet moeten doen? En waarom?	5 minuten
Afsluiting	- Zijn er nog dingen die wij niet gevraagd hebben, maar die je wel nog graag wilt benoemen? - Uitleggen wat wij met de informatie gaan doen: in een samenvatting verwerken en ter controle sturen we het per mail op. Graag reactie of we het juist hebben begrepen. - Bedanken voor hun tijd en deelname.	5 minuten

J. Interviewgide jongeren

Thema	Interviewvragen	Tijdsbestek
Voorstellen	- Onszelf voorstellen - Jongere vragen zichzelf voor te stellen. - Bedanken voor het feit dat ze willen meewerken aan het onderzoek. - Uitleggen hoe vandaag eruit komt te zien.	15 minuten
Vertrouwen winnen	Bijvoorbeeld spelletje doen, rondje wandelen, gezamenlijk iets eten.	10 minuten
Opname	- Vind je het goed als dit gesprek wordt opgenomen? - Zou je het toestemmingsformulier willen ondertekenen? - Doel benoemen waarom het gesprek opgenomen wordt: voor het verwerken van de informatie in ons onderzoek. - De gegevens worden anoniem verwerkt.	5 minuten
Doel onderzoek	- Ervaringsverhalen ophalen - Om te kijken of YOIN de goede dingen deed - Om jongeren die nu bij YOIN wonen verder te helpen	2 minuten
Duur interview	Het interview duurt ongeveer twee uur. Als je eerder besluit niet meer verder te willen, dan kan je dit aangeven. We zullen dan stoppen met het interview.	1 minuut
Basisvragen	Om een beeld te krijgen van wie de jongere is: - Waar heb je gewoond, KWE/KWG? - Hoe gaat het met je? - Hoe oud ben je? - Waar kom je vandaan? - Wat doe je in het dagelijks leven? Hoe ziet een dag er voor jou uit? Zit je op school/werk/sport? - Wat zijn je hobby's? - Waar woon je nu? Is het daar fijn? Met wie woon je daar? Zien jullie elkaar vaak? Wat doe je samen? Gaat het goed met poetsen?	10 minuten
Introductie	- Onderzoek YOIN uitleggen - Je mag alles vertellen, is echt niet erg. Niemand weet dat het van jou is, want we maken het anoniem. Weet je wat dat is? Door jou antwoorden kunnen wij andere jongeren weer helpen, zodat zij het nog fijner hebben bij YOIN en in Nederland.	5 minuten
Deelvraag 1	Om zicht te krijgen op hun tijd bij YOIN: - Hoe kijk je terug op jouw tijd bij YOIN? - Wat ging er goed? - Wat kon beter? - Wat kan je nog herinneren? Wat is je leukste herinnering aan het huis, mentor, in het algemeen. (tijdlijn maken) - Ken je deze ruimte nog (gebruik maken van foto's woongroep: photo elicitation)? Wat deed je hier zoal? - Hoe zag voor jou een dag op de groep eruit? Wat vond je leuk om te doen en waar had je een hekel aan? - Hoe was het contact met de mentor (photo elicitation)? Wat vond je in dit contact prettig? Wat vond je minder fijn? Waarom was jouw mentor een goede of slechte mentor? Deden jullie leuke dingen samen? Hoe vaak deden jullie dat?	20 minuten

	- Kan je je nog andere begeleiders bedenken die jou hebben geholpen? Zou je nog wat tegen hen willen zeggen? - Wat heb je bij YOIN geleerd, wat je nu nog gebruikt? Poetsen, koken, Nederlands, fietsen, wassen etc.	
Deelvraag 2	Om zicht te krijgen op de voortgang van de thema's uit het toekomstplan: - Wonen: hoelang woon je hier nu? Woon je zelfstandig of met anderen? Ken je je burens en houd je daar rekening mee? Kook je gezonde maaltijden? Voer je huishoudelijke taken uit (poetsen en wassen)? Scheid je afval en breng je dit afval op tijd weg? Welk cijfer geef je jezelf in totaal kijkend naar de dingen die je wel en niet doet? Ben je daar tevreden mee? Ben je hier beter in geworden sinds je weg bent op de KWE/KWG of is het gelijk gebleven? - Gezondheid, zelfverzorging en seksualiteit: poets je dagelijks je tanden? Ga je op tijd naar bed en sta je op tijd op? Kan je een afspraak maken met de huisarts/tandarts & kan je hier naartoe gaan? Weet je wanneer je de huisarts of 112 moet bellen? Kan je medicatie bij de apotheek halen? Hoe ga je met stress om? Respecteer je de grens van een ander? Welk cijfer geef je jezelf op dit moment hieraan? Ben je daarin gegroeid sinds je weg bent op de KWE/KWG? - School, ontspanning en werk: ga je naar school/werk? Ben je dan altijd op tijd? Wat gebeurt er als je te laat bent? Als je ziek bent, kan je jezelf dan ziekmelden? Heb je een bijbaan? Ben je lid van een sportvereniging? Welk cijfer geef je jezelf nu? Wat gaat er al goed en wat zou je nog beter willen? - Welke cijfers gaf je jezelf toen je wegging bij YOIN?	20 minuten
Deelvraag 3	Om zicht te krijgen in welke mate er een Nederlands netwerk is opgebouwd: - Heb je voldoende mensen om je heen die je helpen? Waar helpen ze jou mee? - Zijn dat mensen met dezelfde cultuur of Nederlandse mensen? Waar zijn deze mensen geboren? - Naar wie ga jij het eerste toe als je hulp nodig hebt? - Stel je krijgt een brief van de belastingdienst en je komt er zelfstandig niet uit. Aan wie vraag jij hulp? - Kan je je afspraken nakomen?	20 minuten
Terugblik	Om zicht te krijgen op hoe ze het interview hebben ervaren: - Wat vond je van het gesprek? - Jij bent de eerste die we interviewen. We gaan nog met meer mensen praten en we willen het graag zo goed mogelijk doen. Heb je nog tips voor ons? Andere vragen, betere vragen, waren sommige vragen niet fijn? - Heb je nog tips voor ons die we in het vervolg anders kunnen doen?	5 minuten
Afsluiting	- Als je nog één ding tegen jouw begeleiders zou mogen zeggen, wat zou dat dan zijn? - Zijn er nog dingen die wij niet gevraagd hebben, maar die je wel nog graag wilt noemen?	5 minuten

	- Uitleggen wat wij nu met de informatie gaan doen: anoniem uitwerken en antwoorden analyseren. - Bedanken voor hun tijd en deelname. - Klein presentje geven om hen te bedanken voor hun deelname. - Aangeven dat zij contact met ons kunnen opnemen als ze nog iets bedenken of vergeten zijn te vertellen.	
--	--	--

K. Aangepaste interviewgide jongeren

Thema	Interviewvragen	Tijdsbestek
Voorstellen, inclusief vertrouwen winnen	- Onszelf voorstellen, aan de hand van foto's - Jongere vragen zichzelf voor te stellen. - Bedanken voor het feit dat ze willen meewerken aan het onderzoek. - Uitleggen hoe vandaag eruit komt te zien. De basisvragen worden hier besproken: -Waar heb je gewoond, KWE/KWG? -Hoe oud ben je? -Waar kom je vandaan? -Wat doe je in het dagelijks leven? -Hoe ziet een dag er voor jou uit? Zit je op school/werk/sport? -Wat zijn je hobby's?	15 minuten
Opname	- Vind je het goed als dit gesprek wordt opgenomen? - Zou je het toestemmingsformulier willen ondertekenen? - Doel benoemen waarom het gesprek opgenomen wordt: voor het verwerken van de informatie in ons onderzoek. - De gegevens worden anoniem verwerkt.	5 minuten
Doel onderzoek	- Ervaringsverhalen ophalen - Om te kijken of YOIN de goede dingen deed - Om jongeren die nu bij YOIN wonen verder te helpen	2 minuten
Duur interview	Het interview duurt ongeveer een tot anderhalf uur. Als je eerder besluit niet meer verder te willen, dan kan je dit aangeven. We zullen dan stoppen met het interview.	1 minuut
Introductie	- Onderzoek YOIN uitleggen - Je mag alles vertellen, is echt niet erg. Niemand weet dat het van jou is, want we maken het anoniem. Weet je wat dat is? - Door jou antwoorden kunnen wij andere jongeren weer helpen, zodat zij het nog fijner hebben bij YOIN en in Nederland.	5 minuten
Deelvraag 1	Om zicht te krijgen op hun tijd bij YOIN: - Hoe kijk je terug op jouw tijd bij YOIN? - Wat ging er goed? - Wat kon beter? - Wat kan je nog herinneren? Wat is je leukste herinnering aan het huis, mentor, in het algemeen. - Ken je deze ruimte nog (gebruik maken van foto's woongroep: photo elicitation)? Wat deed je hier zoal? - Hoe zag voor jou een dag op de groep eruit? Wat vond je leuk om te doen en waar had je een hekel aan? - Hoe was het contact met de mentor? Wat vond je in dit contact prettig? Wat vond je minder fijn? Waarom was jouw mentor een goede of slechte mentor? Deden jullie leuke dingen samen? Hoe vaak deden jullie dat? - Kan je je nog andere begeleiders bedenken die jou hebben geholpen? Zou je nog wat tegen hen willen zeggen? - Wat heb je bij YOIN geleerd, wat je nu nog gebruikt? Poetsen, koken, Nederlands, fietsen, wassen etc.	15 minuten

Deelvraag 2	Om zicht te krijgen op de voortgang van de thema's uit het toekomstplan: - Wonen: hoelang woon je hier nu? Woon je zelfstandig of met anderen? Ken je je burens en houd je daar rekening mee? Kook je gezonde maaltijden? Voer je huishoudelijke taken uit (poetsen en wassen)? - Gezondheid: Kan je een afspraak maken met de huisarts/tandarts & kan je hier naartoe gaan? Weet je wanneer je de huisarts of 112 moet bellen? - School, ontspanning en werk: ga je naar school/werk? Ben je dan altijd op tijd? Wat gebeurt er als je te laat bent? Als je ziek bent, kan je jezelf dan ziekmelden? Heb je een bijbaan? Ben je lid van een sportvereniging?	15 minuten
Deelvraag 3	Om zicht te krijgen in welke mate er een Nederlands netwerk is opgebouwd: - Heb je voldoende mensen om je heen die je helpen? Waar helpen ze jou mee? - Zijn dat mensen met dezelfde cultuur of Nederlandse mensen? Waar zijn deze mensen geboren? - Naar wie ga jij het eerste toe als je hulp nodig hebt? - Stel je krijgt een brief van de belastingdienst en je komt er zelfstandig niet uit. Aan wie vraag jij hulp? - Kan je je afspraken nakomen?	15 minuten
Terugblik	Om zicht te krijgen op hoe ze het interview hebben ervaren: - Wat vond je van het gesprek? - Jij bent de eerste die we interviewen. We gaan nog met meer mensen praten en we willen het graag zo goed mogelijk doen. Heb je nog tips voor ons? Andere vragen, betere vragen, waren sommige vragen niet fijn? - Heb je nog tips voor ons die we in het vervolg anders kunnen doen?	5 minuten
Afsluiting	- Als je nog één ding tegen alle begeleiders van YOIN zou mogen zeggen, wat zou dat dan zijn? - Zijn er nog dingen die wij niet gevraagd hebben, maar die je wel nog graag wilt noemen? - Uitleggen wat wij nu met de informatie gaan doen: anoniem uitwerken en antwoorden analyseren. - Klein presentje geven om hen te bedanken voor hun tijd en deelname. - Aangeven dat zij contact met ons kunnen opnemen als ze nog iets bedenken of vergeten zijn te vertellen.	5 minuten

L. Hulpmiddelen interviews

Photo elicitation

Manier van voorstellen

Met behulp van persoonlijke foto's.

M. Feedbackformulier samenwerken en creatief handelen

Feedbackformulier Samenwerken en creatief handelen

bij semesterprogramma 'Praktijkverbetering' 2021-2022

Deeltentamen: Praktijkverbetering: uitvoering en verantwoording

Student 1	Student 2	Naam Feedbackgever:
Naam: Bo	Naam: Nienke	M. Hinssen
Studentnummer:	Studentnummer:	Werkbegeleider YOIN
		Datum: 25-5-2022

Feedbackpunten	Positieve punten	Aandachtspunten
De student werkt zoveel mogelijk samen met alle betrokkenen.	Jullie hebben actief contact gezocht met collega's voor het vormen van een beeld van de doelgroep. Vervolgens hebben jullie meegelopen op de KWE's en KWG's en hebben jullie contact gelegd met diverse collega's over hoe ze de begeleiding vormgeven en vervolgens hebben jullie contact gezocht met de jongeren. Jullie werk kent een mooie en logische opbouw en ik kreeg van alle partijen terug dat ze de gesprekken met jullie als heel prettig hebben ervaren.	Communiqueer in het vervolg de sluitingsdatum van het aanleveren van participanten duidelijker met de betrokkenen.
De student zorgt voor draagvlak bij alle betrokkenen.	Jullie presenteren jullie bevindingen tijdens het Yoin Café waarmee jullie alle 80 collega's zullen bereiken. Daarnaast zullen zij jullie benaderen met vragen. De podcast is een heel mooi instrument om laagdrempelig alle collega's te bereiken.	
De student heeft een goed beeld van de verbeterwensen die liggen bij de betrokkenen.	Jullie hebben goed in kaart gebracht wat verbeterwensen zijn van de jongeren en deze concreet gemaakt, daar kunnen wij mee aan de slag!	
De student werkt aan een gelijkwaardige relatie.	Jullie konden makkelijk schakelen dus professionele gesprekken met collega's en laagdrempelige gesprekken met jongeren, en hebben hierbij actief ingezet op het creëren van een vertrouwelijke sfeer door ook	

	informatie over jullie zelf te delen. Dat werkt heel goed bij deze doelgroep!	
De student benut talenten & kwaliteiten van alle betrokkenen.	Dit hebben jullie gedaan door iedereen in diverse rollen te spreken.	
De student verdiept zich in verschillende perspectieven en belangen van de betrokkenen.	Door mee te lopen op de diverse locaties, gesprekken te voeren met collega's: woonbegeleiders, werkbegeleiders, mentoren en jongeren zelf hebben jullie naar ik meen een heel realistisch beeld kunnen vormen van alle perspectieven en belangen.	
De student zorgt voor voldoende participatie van alle betrokkenen	Dit is denk ik beter gelukt dan verwacht: jullie hebben ontzettend veel jongeren weten te bereiken en geïnterviewd. Ook hebben jullie veel collega's gesproken.	
De student heeft creatieve werkvormen gebruikt in de samenwerking met betrokkenen	Jullie hebben goed gebruik gemaakt van beeldmateriaal van zowel de huizen als jullie zelf, dit roept automatische beelden en ervaringen op van toen de jongeren zelf op de KWE/KWG woonden.	
De student heeft bevindingen gedeeld met betrokkenen.	Deze bevindingen hebben jullie goed teruggekoppeld naar de jongeren. Ook zal jullie onderzoek worden gedeeld met alle collega's, in zowel bladversie als live bij het Yoin Café, als online via de podcast.	

Overige feedback en opmerkingen van de feedbackgever	Positieve punten	Aandachtspunten
	Dames, ik vond het heel prettig om met jullie samen te werken. Jullie waren helder in communicatie, spraken verwachtingen uit, vroegen om hulp waar nodig en bovenal heel zelfstandig een prachtig onderzoek neergezet waar wij als YOIN heel blij mee zijn!	

Wat vind je van de ontvangen feedback?

Het is prettig om te zien dat de samenwerking vanuit beide kanten als prettig is ervaren. Ondanks dat er geregeld mondeling werd stilgestaan bij de samenwerking, geeft het feedbackformulier concreet aan hoe de samenwerking vanuit het oogpunt van de organisatie is geweest.

Wat heb je met de feedback gedaan?

In het kopje 'samenwerking' in het portfolio verwerkt.

N. Feedbackformulier innovatief product

Feedbackformulier Innovatieve product

bij semesterprogramma 'Praktijkverbetering' 2021-2022

Deeltentamen: Praktijkverbetering: uitvoering en verantwoording

Student 1	Student 2	Naam Feedbackgever:
Naam: Bo	Naam: Nienke	M. Hinssen
Studentnummer:	Studentnummer:	Werkbegeleider Yoin
		Datum: 8-6-22

Feedbackpunten	Positieve punten	Aandachtspunten
De relatie tussen de uitkomsten van het onderzoek en het product is voldoende zichtbaar.	Deze is heel helder zichtbaar. Jullie bespreken de hoofdpunten uit jullie onderzoek.	
Het product is op creatieve wijze tot stand gekomen.	Jullie vertellen verhalend over jullie onderzoek.	
Het product is binnen de context van de organisatie voldoende vernieuwend.	De podcast vorm sluit heel erg aan bij de huidige trends. Daarnaast is dit de ideale vorm voor medewerkers om laagdrempelig kennis te nemen van jullie onderzoeksresultaten.	
Het product is bruikbaar voor de organisatie	Zeker!	
Het product sluit aan op de doelgroep waarvoor het bestemd is.	Jullie hebben goed gebruik gemaakt van de stemopnames van jongeren.	
Er is voldoende draagvlak voor het product.	Dit middel is makkelijk te delen met collega's.	
Het product is uitvoerbaar in de context van de organisatie (bijvoorbeeld voldoende mensen en middelen)	Absoluut.	

Overige feedback en opmerkingen van de feedbackgever	Positieve punten	Aandachtspunten
	Jullie hebben heel hard gewerkt aan de totstandkoming van dit creatief product. Er is goed nagedacht over welke resultaten het meest relevant zijn om te delen in dit eindproduct. En ik heb bewondering voor de creatieve manier waarop jullie dit tot stand hebben gebracht!	Let op stemgebruik: maak het niet te monotoon en verlaag het tempo, anders gaat het voor de luisteraar te snel. Soms stellen jullie elkaar vragen 'klopt toch?' Dit werkt goed. Maak hier meer gebruik van. Nu lijkt het alsof jullie van een blaadje zijn voor aan het lezen.

		Een voorbeeld van een formulering zou kunnen zijn: 'Schoonmaken het favoriete onderwerp van jongeren: Ik vraag me soms af hoe schoon hun huizen waren. Want weet je wat ze zeiden?' oid. Als het jullie nog lukt zou ik een begintune en een eindtune toevoegen en hier en daar zou je een muziekje er onder kunnen zetten. Soms maken jullie gebruik van 'leestaal' in plaats van spreektaal. Dat past goed bij jullie onderzoek, maar niet in een podcast: 'Veel jongeren geven aan..' Daar kun je bijvoorbeeld van maken: 'Jongeren hebben het druk! Weet je wat ze allemaal doen?' Het woord 'Echter' zou ik vermijden in de podcast, maak er een langgerekte 'maar' van. Het woord 'varieert' zou ik ook vervangen. 'Zo geeft een jongere aan dat..' klinkt officieel geformuleerd. Zeg bijvoorbeeld: 'Een jongere vertelde bijvoorbeeld dat... daar was ik zo verbaasd over?' Jullie mogen hier je eigen draai aangeven, de podcast moet wel feitelijk zijn maar mag op een speelse manier. Zodra jullie vertellen over de verbeterpunten kun je bijvoorbeeld een stem laten horen die 'tips' zegt. Op het einde zijn nog veel jongens aan het woord. Misschien kunnen jullie daar de podcast ook mee starten, zodat het een mooie rode lijn wordt. De jongere die als laatste aan het woord komt, is heel helder te verstaan. Goed om hem als laatste te laten horen.
--	--	---

Wat vind je van de ontvangen feedback?

Wij hadden voor ogen dat het een mooie podcast was geworden. Na het lezen van deze feedback was het teleurstellend om zoveel aandachtspunten te zien. Het is fijn dat er met een kritische blik is gekeken. Omdat het eindproduct voor YOIN gemaakt is, hebben wij de keuze gemaakt om de podcast opnieuw op te nemen.

Wat heb je met de feedback gedaan?

De aandachtspunten zijn meegenomen in de nieuwe opname van de podcast, echter vonden we het wel belangrijk om bij onszelf te blijven.